

Jurisprudența instanțelor Romane în unele cauze în care au sesizat CJEU cu întrebări preliminare (Cauzele C-62/19, C 354/18 și C 644/19)

Anghel, Răzvan

Veröffentlichungsversion / Published Version

Zeitschriftenartikel / journal article

Empfohlene Zitierung / Suggested Citation:

Anghel, R. (2023). Jurisprudența instanțelor Romane în unele cauze în care au sesizat CJEU cu întrebări preliminare (Cauzele C-62/19, C 354/18 și C 644/19). *Revista EuRoQuod*, 3, 61-101. <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-84648-1>

Nutzungsbedingungen:

Dieser Text wird unter einer CC BY-NC Lizenz (Namensnennung-Nicht-kommerziell) zur Verfügung gestellt. Nähere Auskünfte zu den CC-Lizenzen finden Sie hier: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.de>

Terms of use:

This document is made available under a CC BY-NC Licence (Attribution-NonCommercial). For more information see: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0>

JURISPRUDENȚA INSTANTELOR ROMANE ÎN UNELE CAUZE ÎN CARE AU SESIZAT CJUE CU ÎNTREBĂRI PRELIMINARE (Cauzele C-62/19, C-354/18 și C-644/19)

THE JURISPRUDENCE OF THE ROMANIAN COURTS IN SELECTED CASES IN WHICH THEY SUBMITTED PRELIMINARY QUESTIONS TO THE CJEU (Cases C-62/19, C 354/18 și C 644/19)

Răzvan Anghel

Judecător la Curtea de Apel Constanța
Formator la Institutul Național al Magistraturii
Membru fondator EuRoQuod
anghel.razvan[at]drept.unibuc.ro
[ORCID](https://orcid.org/0000-0002-5374-9862) : 0000-0002-5374-9862

- I. **Cauza Star Taxi App SRL , C-62/19 (Star Taxi App SRL Case, C-62/19)**
- II. **Cauza Rusu , C-354/18 (Rusu Case, C-354/18)**
- III. **Cauza FT, C-644/19 (FT Case, C-644/19)**

Sesizarea CJUE pentru **pronunțarea unor hotărâri prealabile** cu privire la interpretarea dreptului Uniunii Europene nu poate avea un scop pur teoretic (de ex. Ordonanța Curții din 7 octombrie 2013 în cauza C-82/13) ci unul în mod necesar practic, de natură a permite instanței naționale să soluționeze litigiul concret cu care este investită. De aceea, cunoașterea hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțele naționale după ce au primit răspunsul la întrebarea preliminară din partea CJUE este foarte importantă pentru a evalua implicațiile jurisprudenței CJUE în dreptul statelor membre și eficacitatea dialogului dintre aceasta și instanțele naționale. În continuare, sunt prezentate hotărârile instanțelor din România în unele cauze în care CJUE a fost sesizată cu întrebări preliminare, respectiv cele care au fost soluționate în cauzele înregistrate pe rolul acesteia cu nr. C-62/19, C 354/18 și C 644/19.

Referral to the CJEU for the pronouncement of preliminary rulings regarding the interpretation of European Union law cannot have a purely theoretical purpose (e.g. the Court Ordinance of October 7, 2013 in case C-82/13) but a necessarily practical one, such as to allow the national court to resolve the specific dispute with which it is vested. Therefore, knowledge of the judicial decisions pronounced by the national courts after receiving the answer to the preliminary question from the CJEU is very important to evaluate the implications of the CJEU jurisprudence in the law of the member states and the effectiveness of the dialogue between it and the national courts. Next, the decisions of the courts in Romania are presented in some cases in which the CJEU was referred with preliminary questions, respectively those that were resolved in the cases registered on its roll with no. C-62/19, C 354/18 and C 644/19.

DOI: 10.5281/zenodo.7565506

JEL: K1, K2, K3, J14, J26, J31, J38, J53, H75, I23, L86, L91, L93, R41

Keywords: Jurisprudence, Preliminary Rulings, CJEU, Transportation, Information and Internet Services, Non-Discrimination, Labor

HOTĂRÂREA CURȚII DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE
JUDGMENT OF THE COURT OF JUSTICE OF EUROPEAN UNION

CJUE

1) Articolul 2 litera (a) din Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă („Directiva privind comerțul electronic”), care face trimitere la articolul 1 alineatul (1) litera (b) din Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale, trebuie interpretat în sensul că constituie un „serviciu al societății informaționale”, în sensul acestor dispoziții, un serviciu de intermediere care constă, cu ajutorul unei aplicații pentru smartphone, în punerea în legătură, în schimbul unei remunerații, a unor persoane care doresc să efectueze o deplasare urbană și a unor șoferi de taxi autorizați, pentru care prestatorul serviciului menționat a încheiat în acest scop contracte de prestare de servicii cu acești șoferi în schimbul plății unui abonament lunar, dar nu le transmite comenzile, nu stabilește prețul cursei și nici nu îl percepe de la aceste persoane, care îl plătesc direct șoferului de taxi, după cum nici nu exercită un control asupra calității autovehiculelor și a șoferilor lor și nici asupra comportamentului acestora.

2) Articolul 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva 2015/1535 trebuie interpretat în sensul că nu constituie o „reglementare tehnică”, în sensul acestei dispoziții, o reglementare a unei autorități locale care condiționează furnizarea unui serviciu de intermediere având ca obiect, cu ajutorul unei aplicații pentru smartphone, punerea în legătură, în schimbul unei remunerații, a unor persoane care doresc să efectueze o deplasare urbană și a unor șoferi de taxi autorizați și care intră în sfera calificării drept „serviciu al societății informaționale”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2015/1535, de obținerea unei autorizații prealabile, care este deja impusă celorlalți prestatori de servicii de rezervare taxi.

3) Articolul 56 TFUE, articolul 3 alineatele (2) și (4) din Directiva 2000/31, precum și articolul 16 din Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne trebuie interpretate în sensul că nu se aplică unui litigiu în care toate elementele relevante se limitează la interiorul unui singur stat membru.

Articolul 4 din Directiva 2000/31 trebuie interpretat în sensul că nu se aplică unei reglementări a unui stat membru care condiționează furnizarea unui serviciu de intermediere având ca obiect, cu ajutorul unei aplicații pentru smartphone, punerea în legătură, în schimbul unei remunerații, a unor persoane care doresc să efectueze o deplasare urbană și a unor șoferi de taxi autorizați și care intră în sfera calificării drept „serviciu al societății informaționale”, în sensul articolului 2 litera (a) din Directiva 2000/31, care face trimitere la articolul 1 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2015/1535, de obținerea unei autorizații prealabile, care este deja impusă celorlalți prestatori de servicii de rezervare taxi.

Articolele 9 și 10 din Directiva 2006/123 trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări a unui stat membru care condiționează furnizarea unui serviciu de intermediere având ca obiect, cu ajutorul unei

aplicații pentru smartphone, punerea în legătură, în schimbul unei remunerații, a unor persoane care doresc să efectueze o deplasare urbană și a unor șoferi de taxi autorizați de obținerea unei autorizații prealabile desfășurării activității lor, atunci când condițiile de obținere a acestei autorizații nu răspund cerințelor prevăzute la aceste articole întrucât impun în special cerințe tehnice neadaptate la serviciul vizat, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere.

CJUE (Camera a IV-a), hotărârea din 3 decembrie 2020,
în cauza C-62/19, Star Taxi App SRL, ECLI:EU:C:2020:980

1. Article 2(a) of Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 June 2000 on certain legal aspects of information society services, in particular electronic commerce, in the Internal Market ('Directive on electronic commerce'), which refers to Article 1(1)(b) of Directive (EU) 2015/1535 of the European Parliament and of the Council of 9 September 2015 laying down a procedure for the provision of information in the field of technical regulations and of rules on Information Society services, must be interpreted as meaning that an intermediation service which consists in putting persons wishing to make urban journeys in touch, by means of a smartphone application and in exchange for remuneration, with authorised taxi drivers, for the purposes of which the service provider has entered into contracts for the provision of services with those drivers, in consideration of the payment of a monthly subscription fee, but does not forward the bookings to them, does not determine the fare for the journey or collect it from the passengers, who pay it directly to the taxi driver, and exercises no control over the quality of the vehicles or their drivers, or over the conduct of the drivers, constitutes an 'information society service' within the meaning of those provisions.

CJUE

2. Article 1(1)(f) of Directive 2015/1535 must be interpreted as meaning that local authority legislation which makes the supply of an intermediation service, the purpose of which is to put persons wishing to make urban journeys in touch, by means of a smartphone application and in exchange for remuneration, with authorised taxi drivers, and which is classified as an 'information society service' within the meaning of Article 1(1)(b) of Directive 2015/1535, subject to obtaining prior authorisation, which is already applicable to other taxi reservation service providers, does not constitute a 'technical regulation' within the meaning of the former provision.

3. Article 56 TFEU, Article 3(2) and (4) of Directive 2000/31, and Article 16 of Directive 2006/123/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on services in the internal market, must be interpreted as not applying to a dispute in which all the relevant elements are confined to a single Member State.

Article 4 of Directive 2000/31 must be interpreted as not applying to regulations of a Member State which makes the provision of an intermediation service, the purpose of which is to put persons wishing to make urban journeys in touch, by means of a smartphone application and in exchange for remuneration, with authorised taxi drivers, and which is classified as an 'information society service' within the meaning of Article 2(a) of Directive 2000/31, which refers to Article 1(1)(b) of Directive 2015/1535, subject to obtaining prior authorisation, which is already applicable to other taxi reservation service providers.

Articles 9 and 10 of Directive 2006/123 must be interpreted as precluding regulations of a Member State which make the provision of an intermediation service, the purpose of which is to put persons wishing to make urban journeys in touch, by means of a smartphone application and in exchange for remuneration, with authorised taxi drivers, subject to obtaining prior authorisation to pursue their activity, where the conditions for obtaining the authorisation do not meet the requirements laid down in those articles, in that they impose, inter alia, technical requirements that are inappropriate for the service in question, which is a matter for the referring court to ascertain.

CJEU (Fourth Chamber), judgment of 3 December 2020,
in case C-62/19, *Star Taxi App SRL*, ECLI:EU:C:2020:980

HOTĂRÂREA INSTANȚEI NAȚIONALE
JUDGMENT OF THE NATIONAL COURT

Ca urmare a pronunțării de către CJUE a hotărârii în cauza C-62/19 pârâțul a abrogat în parte actul administrativ contestat astfel încât acțiunea a rămas fără obiect în această privință și a fost respinsă pentru acest motiv. În referire la restul actului normativ reclamanta nu mai justifică vreun interes pentru a solicita anularea acestuia și acțiunea a fost respinsă în rest pentru acest motiv.

RO

Following the pronouncement by the CJEU of the judgment in case C-62/19, the defendant partly repealed the contested administrative act so that the action remained without object in this regard and was rejected for this reason. In reference to the rest of the normative act, the plaintiff no longer justifies any interest to request its cancellation and the rest of the action was rejected for this reason.

EN

Tribunalul București Secția a II-a – contencios administrativ și fiscal
sentința civilă nr. 4043/11.06.2021
(<https://www.rejust.ro/juris/d3dd82d7>)
(neapelată)

Deliberând asupra cauzei civile de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată la data de 01.02.2018 pe rolul Tribunalul București - Secția Contencios Administrativ și Fiscal, sub dosar nr. #####/3/2018, reclamanta ##### S.R.L., în contradictoriu cu pârâtele Unitatea administrativ teritorială Municipiul București prin Primar General și Consiliul General al Municipiului București, a solicitat instanței să pronunțe o hotărâre prin care să dispună: 1. anularea Hotărârii Consiliului General al Municipiului București nr.

626/19.12.2017 pentru modificarea și completarea Hotărârii C.G.M.B. nr. 178/2008 privind aprobarea Regulamentului-cadru, a Caietului de sarcini și a contractului de atribuire în gestiune delegată pentru organizarea și executarea serviciului public de transport local în regim de taxi; 2. obligarea pârâților la plata tuturor cheltuielilor de judecată ocazionate de judecarea prezentei cauze.

Reclamanta și-a motivat acțiunea invocând următoarele motive de fapt și de drept:

Reclamanta operează un program de calculator/aplicație pentru care deține drepturi de proprietate, prin care se realizează (prin mijloace informatice) interacțiunea directă dintre clienții de taxi și șoferii de taxi. Comunicarea directă dintre șoferii de taxi și clienți este realizată în sensul efectuării cursei de taxi, astfel cum este definită de art. 1 lit. i din Legea nr. 38/2003 privind transportul în regim de taxi și în regim de închiriere, fără a fi necesară implicarea în vreun fel a transportatorilor autorizați sau a dispeceratelor taxi autorizate.

Aplicația software dezvoltată și operată de reclamanta Star Taxi nu transmite comenzile șoferilor de taxi astfel cum întâlnim în activitatea de dispecerat taxi, ci facilitează într-un mod pasiv interacțiunea directă dintre clientul de taxi și șoferul de taxi, prin listarea pe telefonul mobil al clientului posibilele opțiuni de alegere a unui șofer de taxi pentru efectuarea cursei.

Reclamanta exploatează aplicația/programul de calculator Star Taxi prin încheierea unor contracte de prestări servicii direct cu șoferii de taxi sau transportatorii autorizați, după caz. Opțional, poate fi acordat sau nu în custodie un telefon mobil inteligent („smart phone”) șoferilor pentru a se permite astfel utilizarea aplicației.

Contravaloarea utilizării aplicației de către șoferi constă în suma fixă aferentă fiecărui contract de prestări servicii. Clienții de taxi beneficiază în mod gratuit de aplicația Star Taxi prin simpla descărcare a acesteia de pe Internet. Prin urmare: în privința taximetriștilor- taximetristul încheie un contract de prestări servicii cu Star Taxi pentru care plătește o taxă lunară constând în contravaloarea utilizării aplicației; în privința clienților de taxi- pentru cei peste 650.000 de utilizatori din București aplicația Star Taxi este complet gratuită.

Aplicația Star Taxi este complet diferită de aplicația Uber sau orice altă aplicație ce presupune ride-sharing. Astfel, Star Taxi se delimitează de servicii de tip ride-sharing și se adresează doar șoferilor de taxi autorizați și atestați pentru a efectua serviciul de transport persoane în regim de taxi, punând în legătură directă un client al transportatorului de persoane în regim de taxi cu un taximetrist atestat și autorizat astfel cum este definit de art. 11 lit. u) din Legea nr. 38/2003.

Star Taxi nu necesită autorizare, aspect confirmat chiar de către Primăria Municipiului București anterior adoptării Hotărârii. Astfel, Primăria Municipiului București prin Direcția de control- Serviciul Control Transporturi a stabilit că societatea reclamantă nu necesită autorizare prealabilă efectuării activității ce corespunde obiectului principal de activitate deoarece nu efectuează activitate de dispecerizare în conformitate cu art. 11 lit. j) din Legea nr. 38/2003. Conform Adresei nr. 5008/C/31.03.2013, Primăria expunea următorul punct de vedere: „considerăm că utilizarea aplicației de către S.C. ##### SRL (actualmente Star Taxi) pusă la dispoziția clienților nu constituie activitate de dispecerizare taxi și nu necesită autorizare specială reglementată de Legea nr. 38/2003, cu modificările și completările ulterioare, drept urmare nu este interzisă prin lege.”

Un rol important al aplicației constă tocmai în facilitarea comunicării directe dintre clienți și taximetriști, onorarea comenzilor nefiind astfel întârziată de existența oricărui tip de intermediere. Comandarea directă de către un client a unui taxi este întotdeauna mai facilă decât utilizarea serviciilor unui intermediar.

Unul din cele mai importante roluri ale aplicației Star Taxi este în materie de mobilitate urbană în zonele metropolitane, având în vedere în special prevederile art. 15 și 18 din Legea nr. 38/2003.

Articolele din Hotărâre cu un impact major asupra activității reclamantei sunt următoarele: art. I- prin care se introduce lit. i1 și lit. i2 după lit. i) a art. 3 din anexa 1 a Hotărârii C.G.M.B. nr. 178/2008 (definiția adusă activității de dispecerizare inclusiv prin aplicație informatică și definiția adusă aplicației informatice, ambele depășind limitele legale); art. II- prin care se modifică art. 21 alin. (1) din anexa 1 a Hotărârii C.G.M.B. nr. 178/2008 (instituirea unor limite de funcționare a aplicațiilor); art. III.- prin care se introduce alin. (31) după alin. (3) al art. 21 din anexa 1 a Hotărârii C.G.M.B. nr. 178/2008 (modul de preluare a comenzilor și redefinirea de facto a serviciilor de dispecerat, cu depășirea legii, inclusiv prin utilizarea unui anume tip de aplicații altele decât cea a reclamantei); art. IV lit. g)- prin care se reglementează o nouă obligație în sarcina taximetriștilor în cadrul alin. (21) nou introdus după alin. (2) al art. 41 din anexa 1 a Hotărârii C.G.M.B. nr. 178/2008 (obligația de a nu utiliza dispozitive mobile- incluzând de facto aplicațiile de tip POS sau GPS); art. V- prin care se introduce pct. 61 după pct. 6 al art. 59 din anexa 1 a Hotărârii C.G.M.B. nr. 178/2008 (sanctiunea contravențională aplicabilă deținătorilor de aplicații).

Efectul art. I, art. II, art. III, art. IV și art. V din Hotărâre constă în aceea că taximetriștii din București vor fi amendați cu o sumă cuprinsă între 1.000 lei și 1.500 lei în cazul în care vor folosi aplicația Star Taxi (același tratament aplicându-se și în cazul aplicației Clever Taxi).

Reclamanta este subiectul pasiv al contravenției prevăzute de art. V din Hotărâre, putând fi amendată cu o sumă cuprinsă între 4.500 și 5.000 lei.

A precizat reclamanta că a fost deja amendată cu 4.500 lei, conform Procesului-Verbal nr. #####.01.2018, recepționat la 29.01.2018.

Odată cu intrarea în vigoare a Hotărârii contestate, Poliția Locală și funcționarii Primăriei Municipiului București au intensificat controalele asupra taximetriștilor, astfel cum rezultă din procesele-verbale anexate prezentei cereri de chemare în judecată.

Totodată, în urma adoptării Hotărârii, au fost produse următoarele efecte pe termen scurt: A.Scăderea numărului de taximetriști parteneri: după 19.12.2017, numeroși taximetriști din Municipiul București au reziliat contractele încheiate cu reclamanta întrucât consideră că nu au voie să utilizeze aplicația și, totodată, ca urmare directă a sancțiunii contravenționale ce poate fi aplicată taximetriștilor (reglementată de art. 59 pct. 3 din Regulamentul cadru- HCGMB nr. 178/2008, respectiv amendă contravențională de la 1.000 lei la 1.500 lei); B.Scăderea ratei de utilizare: după 19.12.2017, rata de utilizare a aplicației a scăzut brusc și semnificativ în comparație cu lunile anterioare; C.Riscul concret al aplicării unor sancțiuni: potrivit art. I, art. II, art. III și art. V din Hotărâre, însăși reclamanta riscă aplicarea unei sancțiuni contravenționale constând în amendă de la 4.500 lei la 5.000 lei. Taximetriștii parteneri pot fi de asemenea sancționați cu amenzi cuprinse între 1.000 și 1.500 lei.

La data de 20.12.2017 reclamanta Star Taxi a formulat plângere prealabilă în sensul art. 7 din Legea nr. 554/2004, plângerea fiind transmisă către UAT Municipiul București prin Primar General și către Consiliul General al Municipiului București.

Primăria Municipiului București- Direcția Generală de infrastructură și Servicii Publice- Direcția Transporturi Drumuri, Sistematizarea Circulației a respins plângerea prealabilă formulată prin Adresa nr. 132/19.01.2018.

Cu privire la nelegalitatea Hotărârii (vătămarea unor drepturi și interese legitime) - încălcarea unor norme de procedură, Hotărârea a fost emisă cu încălcarea Directivei nr. ##### (Directiva #####) și a H.G. nr. ##### (actul național de transpunere).

Hotărârea a fost adoptată cu încălcarea tuturor normelor imperative privind transparența decizională, invocându-se așa zise circumstanțe excepționale (nedovedite).

Autoritatea emitentă- Consiliul General al Municipiului București în mod nelegal, prin exces de putere, a adoptat Hotărârea 626/19.12.2017, fără a ține cont de procedura imperativă stabilită de către Legea nr. 52/2003.

Modul de adoptare a Hotărârii atacate vine în contradicție cu toate cele 3 principii ale Legii nr. 52/2003, privind transparența decizională în administrația publică, și anume: informarea în prealabil, din oficiu, a persoanelor asupra problemelor de interes public care urmează să fie dezbătute de autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și asupra proiectelor de acte normative; consultarea cetățenilor și a asociațiilor legal constituite, la inițiativa autorităților publice, în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative; participarea activă a cetățenilor la luarea deciziilor administrative și în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative.

Hotărârea adoptată afectează în mod evident libera concurență pe piața internă prin restrângerea sferei de prestare a serviciilor în mediul electronic și împiedicarea utilizatorilor și taximetriștilor în folosirea aplicației Star Taxi.

Hotărârea limitează și controlează dezvoltarea tehnică în sectorul serviciilor de taximetrie prin interzicerea utilizării platformelor colaborative de tipul Star Taxi sau Clever Taxi ce tind la modernizarea acestui sector.

Având în vedere aceste efecte, potrivit art. 101 și art. 102 TFUE, Hotărârea adoptată în contradicție cu valorile instituite de acestea este nulă de drept.

Hotărârea atacată a fost adoptată cu exces de putere (încălcarea competenței autorității și încălcarea drepturilor și libertăților cetățenilor), măsurile dispuse având un puternic rol anticoncurențial și vizând propriul interes al UAT Municipiul București.

Prin Hotărârea a cărei anulare se solicită au fost încălcate următoarele drepturi și libertăți constituționale prevăzute de art. 135- Economia- din Constituția României: dreptul de a beneficia de o economie de piață, bazată pe liberă inițiativă și concurență; dreptul de a beneficia de un comerț liber; dreptul de a beneficia de protecția concurenței loiale; dreptul de a beneficia de un cadru favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție; crearea condițiilor necesare pentru creșterea calității vieții; aplicarea politicilor de dezvoltare regională în concordanță cu obiectivele Uniunii Europene (cum ar fi Comunicarea Comisiei Europene COM(2016)0356 privind „O agendă europeană pentru economia colaborativă” și Rezoluția Parlamentului European din 24.11.2016 ”referitoare la noile oportunități pentru întreprinderile mici din sectorul transporturilor, inclusiv modelele de economie colaborativă” (2015/2349(INI)).

Totodată, Hotărârea încalcă și art. 56 din Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene, articol cu valoare constituțională prin care sunt interzise restricțiile privind libera prestare a serviciilor în cadrul Uniunii.

În același timp, Hotărârea încalcă și prevederile art. 60 din Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene, în conformitate cu care: „Statele membre, depun eforturi pentru a proceda la liberalizarea serviciilor într-o măsură mai mare decât cea la care obligă directivele adoptate în vederea aplicării art. 59 alin. (1), în cazul în care situația lor economică generală și situația din sectorul în cauză permite acest lucru. În acest scop, Comisia adresează recomandări statelor membre în cauză.”

Hotărârea a cărei anulare se solicită a fost adoptată cu încălcarea prevederilor Legii nr. 365/2002 privind comerțul electronic prin care a fost transpusă Directiva 2000/31/CE privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (directiva privind comerțul electronic).

Hotărârea contravine în primul rând normelor interne, dar și normelor europene, efectele acestui act administrativ având un impact negativ atât asupra activității taximetriștilor, cât și asupra clienților de taxi.

Prin urmare, adoptarea Hotărârii a fost făcută cu încălcarea recomandărilor europene ce sprijină libera prestare a serviciilor oferite de platformele colaborative ce tind la dezvoltarea unui cadru ce vine tocmai în ajutorul utilizatorilor. De asemenea, noua reglementare îngreunează accesul clienților la serviciile de taxi, impunând restricții disproporționate în ceea ce privește posibilitatea obținerii unei curse de taxi.

Star Taxi este o platformă colaborativă ce se integrează în tiparul modelului de afaceri susținut de recomandarea europeană, interzicerea utilizării acesteia fiind în contradicție cu principiile europene.

Efectele produse prin adoptarea Hotărârii duc la îngrădirea exercitării drepturilor recunoscute reclamantei prin numele interne și internaționale și la vătămarea interesului legitim privat. Vătămarea interesului legitim public decurge în mod logic din vătămarea adusă drepturilor și intereselor legitime private ale reclamantei, având efecte asupra mai multor categorii de persoane: taximetriști și clienți.

În drept: art. 8 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

În probațiune s-a solicitat încuviințarea probei cu înscrisuri. Reclamanta a anexat cererii de chemare în judecată următoarele înscrisuri: Anexa nr. 1 - Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 626 pentru modificarea și completarea Hotărârii C.G.M.B. nr. 178/2008 privind aprobarea Regulamentului-cadru, a Caietului de sarcini și a contractului de atribuire în gestiune delegată pentru organizarea și executarea serviciului public de transport local în regim de taxi; Anexa nr. 2 - Adresa nr. 5008/C/31.03.2013 a Direcției de control - Serviciul Control Transporturi, Utilități Publice din cadrul Primăriei Municipiului București; Anexa nr. 3 - Procesul-Verbal nr. #####.01.2018 de constatare și sancționare a contravenției; Anexa nr. 4 - PV de inspecție întocmită în perioada 19.12.2017-09.01.2018 (un număr de 3 PV); Anexa nr. 5 - Dovada cu privire la îndeplinirea procedurii prealabile -Plângere prealabilă; Anexa nr. 6 - Adresa nr. 132/19.01.2018 a Primăriei Municipiului București- Direcția Generală de Infrastructură și Servicii Publice- Direcția Transporturi Drumuri, Sistemizarea Circulației; Anexa nr. 7- Cauza C##### #

CIA Security Internațional SA împotriva ##### SA și Securitel SPRL; Anexa nr. 8 - Cauza C##### # Unilever Italia SpA împotriva Central Food SpA; Anexa nr. 9- HCGMB nr. 84/2017 privind înființarea unei societăți comerciale pe acțiuni având ca obiect principal de activitate dispecerizarea activității de transport local de persoane; Anexa nr. 10- Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din data de 02.06.2016 COM(2016)365 final, O agendă europeană pentru economia colaborativă; Anexa nr. 11 - Hotărârea nr. 77/2016 a Camerei Deputaților privind adoptarea opiniei referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din data de 02.06.2016 COM(2016)365 final, O agendă europeană pentru economia colaborativă; Anexa nr. 12- Rezoluția Parlamentului European din 24.11.2016 referitoare la noile oportunități pentru întreprinderile mici din sectorul transporturilor, inclusiv modelele de economie colaborativă (2015/2349(INI)); Anexa nr. 13- Situație financiară pentru anii 2016, 2017 și prognoza pentru anul 2018; Anexa nr. 14 - Diferența de utilizatori înregistrați în perioada 19.12.2017 - 09.01.2018 și comparație cu perioada 19.12.2016 - 09.01.2017; Anexa nr. 15 - ##### utilizare aplicație decembrie 2017 comparativ cu decembrie 2016; Anexa nr. 16- Contracte în vigoare până la data de 19.12.2017; Anexa nr-17- Extras de la Registrul Comerțului pentru reclamantă; Anexa nr. 18- Extrase din aplicația STAR TAXI care demonstrează nivelul de calitate al acesteia precum și aportul la piața taximetriei; Anexa nr. 19- Adresă a unor asociații ale taximetriștilor cu privire la noile reglementări; Anexa nr. 20 - Extrase din Hotărâre care afectează activitatea reclamantei; împuternicire avocațială.

La data de 03.04.2018, reclamanta, în temeiul art. 204 CPC și-a completat motivarea cererii de chemare în judecată cu următoarele motive suplimentare:

Hotărârea contestată a fost adoptată cu încălcarea Directivei nr. 2006/123/CE și a Ordonanței de Urgență nr. 49/2009, a art. 25 din Legea concurenței nr. 21/1996; edictarea art. V din HCGMB nr. 626/2017 încalcă competența Consiliului General al Municipiului București, reglementarea fiind realizată prin exces de putere; art. V din HCGMB nr. 626/2017 încalcă dispozițiile art. 11 litera j din Legea nr. 38/2003, extinzându-se nelegal, prin exces de putere, sfera noțiunii de dispecerizare; Hotărârea atacată a fost adoptată cu nerespectarea art. 7 alin.4 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă; Hotărârea a fost adoptată cu încălcarea interdicției prevăzute de art.2 alin.5 din OG nr. 2/2001 prin care a fost reglementată o nouă sancțiune contravențională în aceeași materie; art. V din HCGMB nr. 626/2017 încalcă dreptul unui client de taxi de a angaja în mod direct serviciile unui taxi.

Pârâta Unitatea Administrativ Teritorială a Municipiului București a depus întâmpinare la data de 03.04.2018, prin care a solicitat, în principal, pe cale de excepție, respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind introdusă împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă și în subsidiar, pe fondul cauzei, pârâta a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

În susținerea excepției lipsei calității procesuale pasive, pârâta a arătat că actul administrativ contestat este emis de către Consiliul General al Municipiului București, calitatea procesuală pasivă aparținând emitentului actului administrativ a cărui legalitate se contestă de către reclamantă, prezentând relevanță capacitatea de drept administrativ.

Pe fondul cauzei, pârâta a învederat faptul că HCGMB nr. 626/2017 a fost adoptată cu respectarea dispozițiilor legale, prin adoptarea actului administrativ asigurându-se desfășurarea activității de transport persoane în regim de taxi și, implicit a activităților conexe acesteia, în condiții de legalitate și siguranță, motiv pentru care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

Pârâta Unitatea Administrativ Teritorială a Municipiului București a depus întâmpinare la cererea completatoare la data de 16.05.2018, prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată și a cererii completatoare ca neîntemeiate, întrucât HCGMB nr. 626/2017 a fost adoptată cu respectarea dispozițiilor legale.

La data de 06.06.2018, reclamanta a depus răspuns la întâmpinările depuse de către UAT Municipiul București, solicitând înlăturarea apărărilor pârâtei și admiterea cererii de chemare în judecată, cu obligarea pârâtei la plata cheltuielilor de judecată.

termenul din data de 12.06.2018 s-a depus la dosar cererea de intervenție accesorie formulată de ##### în interesul reclamantei.

La termenul din data de 29.06.2018 s-a depus la dosar cererea de intervenție accesorie formulată de Camera Națională a Taximetriștilor din România, D'##### SRL, ##### SRL și ##### SRL în interesul pârâților UAT Municipiul București și CGMB.

Pârâtul Consiliul General al Municipiului București nu a depus întâmpinare.

În cauza de față, C.J.U.E. s-a pronunțat în cauza preliminară C-62/## ##### SRL împotriva U.A.T. Municipiul București și Consiliul General al Municipiului București.

Analizând actele și lucrările dosarului, prin raportare la probatoriul administrat și având în vedere dispozițiile legale incidente în speță, Tribunalul reține următoarele:

I. Prioritar, asupra excepției lipsei calității procesuale pasive a UAT Mun.București, Tribunalul reține că, potrivit art.36 cpc legitimarea procesuală pasivă este traducerea procesuală a calității de subiect obligat în raportul juridic litigios și presupune o identitate între persoana pârâtului și cel obligat în raportul litigios, iar ocrotirea acestei echivalențe este stabilită de legiuitor prin acordarea părților și instanței a dreptului de a ridica excepția lipsei calității procesuale pasive.

Întrucât reclamantul este cel care declanșează procedura judiciară, acestuia îi revine obligația de a justifica atât calitatea sa procesuală, cât și calitatea procesuală a pârâtului. Această obligație își are temeiul în dispozițiile art.194 Cod procedura civilă, care prevede că cererea de chemare în judecată trebuie să cuprindă, printre alte elemente, obiectul, precum și motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază pretenția reclamantului. Prin indicarea pretenției sale, precum și a împrejurărilor de fapt și de drept pe care se bazează această pretenție, reclamantul justifică îndreptățirea de a introduce cererea împotriva unui anumit pârât.

În doctrină și jurisprudență s-a considerat că, în materie de contencios administrativ, calitatea procesuală pasivă aparține emitentului actului administrativ contestat, aspect ce derivă din capacitatea administrativă de a emite acte cu caracter individual sau normativ, autoritățile administrației publice locale având întotdeauna calitate procesuală pasivă într-un proces în care sunt contestate actele emise de acestea.

Astfel, pentru analizarea cadrului procesual pasiv prin prisma obiectului cererii de chemare în judecată și a finalității urmărite de reclamantă, respectiv anularea HCGMB nr.626/2017, Tribunalul apreciază că numai emitentul actului contestat are îndreptuirea de a sta în proces în

calitate de pârât, respectiv Consiliul General al Mun.București, fiind irelevantă în planul contenciosului administrativ personalitatea juridică a autorității emitente a actului, Consiliul fiind un organ al UAT Mun.București, care având capacitatea de a emite acte, conform art.45 alin.1 din Legea nr.215/2001 (în prezent abrogată, dar aplicabilă speței în raport de data emiterii actului atacat și principiul „tempus regit actum”) a acționat în regim de putere publică, având capacitatea administrativă necesară și suficientă pentru a fi parte în proces.

Întrucât UAT Mun.București nu este emitentul actului contestat în cauză, Tribunalul constată că nu s-a făcut dovada justificării calității procesuale pasive a acesteia, sens în care excepția invocată urmează să fie admisă și în consecință, respinsă cererea de chemare în judecată formulată în contradictoriu cu această pârâtă, pentru lipsa calității procesuale pasive.

II. Analizând excepția rămânerii fără obiect a cauzei, Tribunalul reține că pe teritoriul Municipiului București, serviciile de taxi sunt reglementate de dispozițiile Hotărârii Consiliului General al Municipiului București nr.178/2008 privind aprobarea Regulamentului-cadru, a Caietului de sarcini și a contractului de atribuire în gestiune delegată pentru organizarea și executarea serviciului public de transport local în regim de taxi din 21 aprilie 2008, astfel cum a fost modificată prin Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr.626/2017 din 19 decembrie 2017.

Așadar, prin HCGMB nr.626/19.12.2017 (f.5-7-vol.III) atacată în prezenta cauză, Consiliul General al Mun.București a hotărât:

Art.I. ## art.3 din anexa 1 a HCGMB nr.178/2008 privind aprobarea Regulamentului cadru, a Caietului de sarcini și a contractului de atribuire în gestiune delegată pentru organizarea și executarea serviciului public de transport local în regim de taxi, după lit.i se introduc lit.i1 și lit.i2 care vor avea următorul conținut:

„i1-dispecerizare prin orice alte mijloace-activitate desfășurată de către un dispecerat taxi autorizat de către autoritatea de autorizare pentru a prelua comenzile clientului prin intermediul unei aplicații informatice sau prin comenzi on-line efectuate pe site-ul web al unui dispecerat taxi autorizat și de a le transmite prin stația radio de emisie-recepție către taximetrist.”

„i2-aplicația informatică reprezintă un program software care este instalat și funcționează pe un dispozitiv mobil sau fix, program ce este proprietate exclusivă a dispeceratului taxi autorizat, având aceeași denumire cu cea a dispeceratului taxi autorizat.”

Art.II #####.1 al art.21 din anexa 1 a HCGMB nr.178/2008 se modifică și va avea următorul conținut:

”Art.21 alin.1 Pe teritoriul municipiului București serviciile de dispecerat sunt obligatorii pentru toate taxiurile transportatorilor autorizați și nu se pot executa decât de dispecerii taxi autorizați de Autoritatea de Autorizare a Primăriei Municipiului București, în condițiile în care se asigură posibilitatea clientului de a apela la acesta servicii prin comenzi telefonice sau prin alte mijloace, inclusiv aplicațiile de tip on-line care se identifică obligatoriu cu dispeceratul ai cărui nume este trecut în autorizația de dispecerat emisă de Autoritatea de Autorizare a Primăriei Municipiului București.”

Art.III ## art.21 din anexa 1 a HCGMB nr.178/2008 după alin.3 se introduce alin.31 care va avea următorul conținut:

” alin.31 Serviciile de dispecerat sunt obligatorii pentru toate taxiurile transportatorilor autorizați, care își desfășoară activitatea de transport în regim de taxi pe teritoriul municipiului București și nu se pot executa decât de către dispecerii taxi autorizați de autoritatea de autorizare a Primăriei

Municipiului București, în condițiile în care se asigură posibilitatea clientului de a apela la aceste servicii prin comenzi telefonice sau orice alte mijloace (aplicații informatice, comenzi on-line pe site-ul web al dispeceratului taxi) și de a le transmite prin stația radio de emisie-recepție către taximetrist;”

Art.IV ## art.41 din anexa 1 a HCGMB nr.178/2008 după alin.2 se introduce alin.21 care va avea următorul conținut:

”alin.21 în exercitarea activității de transport in regim de taxi, taximetriștii au următoarele obligații:

- a) să aibă ținută îngrijită (pantaloni, cămașă, sacou în funcție de anotimp) fiind interzisă îmbrăcămintea necorespunzătoare (șort, maiou, șlapi);
- b) să întrețină starea de curățenie a autovehiculului taxi și aspectul curat și îngrijit al acestuia, în primul rând în interiorul taxiului, cât și exteriorul acestuia;
- c) să nu folosească un limbaj neadecvat, suburban sau care să facă referiri la discriminări de orice fel (etnie, religie, sex, etc.) sau care să deranjeze clienții;
- d) la solicitare, clienții vor fi ajutați la urcarea și coborârea din autovehicul, în special persoanele cu mobilitate redusă, persoanele în vârstă și femeile gravide;
- e) să nu refuze transportul persoanei cu mobilitate redusă și a dispozitivului de mers;
- f) în timpul executării serviciului de transport persoane în regim de taxi se interzice fumatul în interiorul taxiului în prezența clientului;
- g) în timpul executării serviciului de transport persoane in regim de taxi se interzice folosirea telefoanelor/altor dispozitive mobile;
- h) în timpul executării serviciului de transport persoane in regim de taxi fundalul sonor, muzica sau folosirea altor echipamente cu impact audio-video se va selecta și adapta la cerințele clientului;

Art.V ## art.59 din anexa 1 a HCGMB nr.178/2008 după pct.6 se introduce pct.61 care va avea următorul conținut:

”alin.61 Nerespectarea obligațiilor, așa cum au fost stabilite la art.21 alin.31, aplicabile tuturor activităților asimilate indiferent de modul și mediul prin care se realizează și au ca rezultat mijlocirea între un conducător neautorizat sau a unui transportator autorizat taxi, a transportării unei persoane sau grup de persoane pe teritoriul Municipiului București, se sancționează cu amendă de la 4.500 la 5.000 lei.”

Art.VI Celelalte prevederi ale HCGMB nr.178/2008 rămân neschimbate.

Art.VII Prezența hotărâre intră în vigoare în termen de 10 zile de la data aducerii la cunoștință publică.

Art.VIII Direcțiile din cadrul aparatului de specialitate al Primarului General al Municipiului București vor aduce la îndeplinire prevederile prezentei hotărâri.

La termenul de judecată din data de 14.12.2018 instanța a admis cererea de sesizare a CJUE cu întrebare preliminară formulată de reclamantă și în temeiul dispozițiilor art.267 din TFUE, a sesizat Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu următoarele întrebări preliminare:

1 .Prevederile Directivei 98/34/CE (art.I pct.2), astfel cum a fost modificată prin Directiva 98/48/CE și ale Directivei 2000/31/CE (art.2 lit.a) care prevăd că serviciul societății informaționale este “serviciul prestat în scopul obținerii unei remunerații, la distanță, prin mijloace electronice și la solicitarea individuală a beneficiarului serviciului” trebuie interpretată în sensul că, o activitate de tipul celei prestate de ##### SRL (respectiv serviciul ce constă în punerea în legătură

directă, prin intermediul unei aplicații electronice, a clienților taxi cu șoferi de taxi) trebuie considerată un serviciu specific societății informaționale și al economiei colaborative (ținând cont de faptul că ##### SRL nu îndeplinește criteriile avute în vedere de CJUE în paragraful 39 din Cauza C- 434/15 referitoare la Uber pentru a fi transportator)?.

2. În situația în care ##### SRL este considerat serviciu al societății informaționale, prevederile art.4 din Directiva 2000/31/CE, art.9,10 și 16 din Directiva #####CE precum și art.56 din TFUE introduc activitatea ##### SRL sub incidența principiului libertății de a presta servicii, în caz afirmativ, acestea se opun unei reglementări de tipul HCGMB nr.626/19.12.2017 pentru modificarea și completarea HCGMB nr. 178/2008 privind aprobarea regulamentului cadru, a caietului de sarcini și a contractului de atribuire în gestiune delegate pentru organizarea și executarea serviciului public de transport local în regim de taxi- art. I, II, III, IV și V?.

3. În cazul în care Directiva 2000/31/CE este aplicabilă în ceea ce privește serviciul prestat de ##### SRL, limitările prevăzute de un stat membru în privința libertății de a presta serviciul electronic, prin impunerea, în ceea ce privește serviciul, a obligației de a deține autorizație sau licență, constituie măsuri valide care reprezintă derogări de la art.3 alin.2 din Directiva 2000/31/CE, în conformitate cu art.3 alin.4 din aceeași directivă?.

4. Prevederile art.5 din Directiva ##### se opun adoptării fără notificarea prealabilă a Comisiei Europene a unei reglementări de tipul HCGMB nr.626/19.12.2017 pentru modificarea și completarea HCGMB nr. 178/2008 privind aprobarea regulamentului cadru, a caietului de sarcini și a contractului de atribuire în gestiune delegate pentru organizarea și executarea serviciului public de transport local în regim de taxi- art.I, II, III, IV și V?.

Totodată, în temeiul art.412 alin.I pct.7 CPC, a suspendat judecarea cauzei până la pronunțarea de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene a hotărârii preliminare, cauza fiind repusă pe rol, din oficiu, la data de 05.02.2021, în temeiul dispozițiilor art. 415 pct.3 Cpc, având în vedere faptul că nu mai subzistă motivul suspendării judecării, respectiv C.J.U.E. s-a pronunțat în cauza preliminară C-62/### ##### SRL împotriva U.A.T. Municipiul București și Consiliul General al Municipiului București.

În cauza C-62/19 CJUE a declarat:

1.Articolul 2 litera (a) din Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă („Directiva privind comerțul electronic”), care face trimitere la articolul 1 alineatul (1) litera (b) din Directiva (UE) ##### a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale, trebuie interpretat în sensul că constituie un „serviciu al societății informaționale”, în sensul acestor dispoziții, un serviciu de intermediere care constă, cu ajutorul unei aplicații pentru smartphone, în punerea în legătură, în schimbul unei remunerații, a unor persoane care doresc să efectueze o deplasare urbană și a unor șoferi de taxi autorizați, pentru care prestatorul serviciului menționat a încheiat în acest scop contracte de prestare de servicii cu acești șoferi în schimbul plății unui abonament lunar, dar nu le transmite comenzile, nu stabilește prețul cursei și nici nu îl percepe de la aceste persoane, care îl plătesc direct șoferului de taxi, după cum nici nu exercită un control asupra calității autovehiculelor și a șoferilor lor și nici asupra comportamentului acestora.

2. Articolul 1 alineatul (1) litera (f) din Directiva ##### trebuie interpretat în sensul că nu constituie o „reglementare tehnică”, în sensul acestei dispoziții, o reglementare a unei autorități locale care condiționează furnizarea unui serviciu de intermediere având ca obiect, cu ajutorul unei aplicații pentru smartphone, punerea în legătură, în schimbul unei remunerații, a unor persoane care doresc să efectueze o deplasare urbană și a unor șoferi de taxi autorizați și care intră în sfera calificării drept „serviciu al societății informaționale”, în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (b) din Directiva #####, de obținerea unei autorizații prealabile, care este deja impusă celorlalți prestatori de servicii de rezervare taxi.

3. Articolul 56 TFUE, articolul 3 alineatele (2) și (4) din Directiva 2000/31, precum și articolul 16 din Directiva ##### CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne trebuie interpretate în sensul că nu se aplică unui litigiu în care toate elementele relevante se limitează la interiorul unui singur stat membru.

Articolul 4 din Directiva 2000/31 trebuie interpretat în sensul că nu se aplică unei reglementări a unui stat membru care condiționează furnizarea unui serviciu de intermediere având ca obiect, cu ajutorul unei aplicații pentru smartphone, punerea în legătură, în schimbul unei remunerații, a unor persoane care doresc să efectueze o deplasare urbană și a unor șoferi de taxi autorizați și care intră în sfera calificării drept „serviciu al societății informaționale”, în sensul articolului 2 litera (a) din Directiva 2000/31, care face trimitere la articolul 1 alineatul (1) litera (b) din Directiva #####, de obținerea unei autorizații prealabile, care este deja impusă celorlalți prestatori de servicii de rezervare taxi.

Articolele 9 și 10 din Directiva ##### trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări a unui stat membru care condiționează furnizarea unui serviciu de intermediere având ca obiect, cu ajutorul unei aplicații pentru smartphone, punerea în legătură, în schimbul unei remunerații, a unor persoane care doresc să efectueze o deplasare urbană și a unor șoferi de taxi autorizați de obținerea unei autorizații prealabile desfășurării activității lor, atunci când condițiile de obținere a acestei autorizații nu răspund cerințelor prevăzute la aceste articole întrucât impun în special cerințe tehnice neadaptate la serviciul vizat, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere.

Ca urmare a hotărârii pronunțate de CJUE în cauza antemenționată, Consiliul General al Mun. București a adoptat în ședința din 27.04.2021 hotărârea nr.109 (f.268-vol.VII) prin care a abrogat parțial HCGMB nr.626/2017 cu referire la prevederile art.I, art.II, art.III, art.IV lit.f și g și art.V iar prevederile art.IV lit.a-e și lit.h din HCGMB nr.626/2017 au rămas în vigoare.

Tribunalul reține că actul administrativ este definit de art.2 alin.1 lit.c din Legea nr.554/2004 ca fiind actul unilateral cu caracter individual sau normativ emis de o autoritate publică, în regim de putere publică, în vederea organizării executării legii sau a executării în concret a legii, care dă naștere, modifică sau stinge raporturi juridice.

În funcție de întinderea efectelor juridice pe care le produc, actele administrative se clasifică în acte administrative cu caracter normativ și acte administrative cu caracter individual. Actele administrative cu caracter normativ conțin reglementări cu caracter general, impersonale, care produc efecte erga omnes, iar actele administrative cu caracter individual produc efecte, de regulă, față de o persoană sau uneori față de mai multe persoane, nominalizate expres în cuprinsul acestor acte.

În cauză, în raport de efectele juridice pe care actul administrativ atacat le produce, se poate concluziona că HCGMB nr.626/2017 este un act administrativ normativ, ce cuprinde reguli generale, impersonale, abstracte și de aplicabilitate repetată și care trebuie să respecte normele de tehnică legislativă prevăzute de Legea nr.24/2000, în conformitate cu dispoz.art.3 alin.2 din actul antemenționat („normele de tehnică legislativă se aplică, în mod corespunzător, și la elaborarea și adoptarea proiectelor de ordine, instrucțiuni și de alte acte normative emise de conducătorii organelor administrației publice centrale de specialitate, precum și la elaborarea și adoptarea actelor cu caracter normativ emise de autoritățile administrației publice locale.”)

Potrivit art.58 alin.1 din Legea nr.24/2000: „după intrarea în vigoare a unui act normativ, pe durata existenței acestuia pot interveni diferite evenimente legislative, cum sunt: modificarea, completarea, abrogarea, republicarea, suspendarea sau altele asemenea.”

În ceea ce privește momentul final al actului administrativ normativ până la care se produc efectele juridice avem în vedere momentul abrogării actului de către instituția publică/autoritatea administrativă care l-a adoptat sau anularea actului de către instanța de judecată. În principiu, ambele situații, abrogarea și anularea, produc consecințe juridice pentru viitor. Acest lucru înseamnă că atât abrogarea, cât și anularea actului dispusă de instanța de judecată nu au efecte retroactive, efectele juridice și situațiile produse în perioada în care actul administrativ normativ a fost în activitate rămân valabile.

În concluzie, raporturile juridice și efectele juridice produse de actul administrativ normativ, în perioada executării acestuia până la data abrogării sau anulării lui printr-o hotărârea judecătorească definitivă, rămân în ființă.

Însă, în speță, întrucât pe parcursul derulării procesului a intervenit abrogarea actului administrativ normativ și drept urmare efectele actului administrativ contestat au încetat, inclusiv efectele considerate de reclamantă ca fiind vătămătoare pentru sine, instanța de judecată nu mai poate declara nul/anula actul pentru aceleași motive pentru care administrația locală a apreciat ca se impune abrogarea actului, excepția rămânerii fără obiect a cauzei urmând a fi admisă, în situația în care pârâtul își execută obligațiile pe parcursul procesului.

De altfel, atât reclamanta cât și pârâtul au susținut respingerea cererii de chemare în judecată, sub aspectul articolelor abrogate din HCGMB nr.626/2017, ca fiind rămasă fără obiect, atâta vreme cât actul administrativ normativ contestat nu mai este susceptibil să afecteze existența și exercitarea dreptului invocat de reclamantă prin acțiune.

Pe cale de consecință, întrucât art.I, art.II, art.III, art.IV lit.f și g și art.V din HCGMB nr.626/2017 au fost abrogate expres printr-un alt act normativ, având aceeași forță juridică cu primul, respectiv prin HCGMB nr.109/27.04.2021, Tribunalul va admite excepția rămânerii fără obiect a cauzei și va respinge în parte cererea ca rămasă fără obiect (în privința art.I, art.II, art.III, art.IV-lit.f și g și art.V din HCGMB nr.626/19.12.2017).

III. În privința articolelor din HCGMB nr.626/2017 rămase în vigoare, respectiv art.IV lit.a-e și lit.h, analizând excepția lipsei de interes, invocată de pârâtă, Tribunalul reține că, potrivit art.32 alin.1 lit.d CPC, orice cerere poate fi formulată și susținută numai dacă autorul acesteia justifică un interes, prin interes înțelegându-se folosul practic, material sau moral, urmărit de cel care a formulat o cerere de chemare în judecată și pe care-l speră în urma câștigării procesului.

Pentru a stabili dacă o parte are interes în exercitarea acțiunii civile, instanța trebuie să prefigureze folosul efectiv pe care aceasta l-ar obține în ipoteza admiterii formei procedurale exercitate.

În concret, instanța nu poate stabili și reclamanta nu a justificat care este folosul practic ce poate fi realizat pentru sine în eventualitatea în care cererea având ca obiect anularea următoarelor obligații impuse taximetriștilor, prin HCGMB nr.626/2017, ar fi admisă:

- a) să aibă ținută îngrijită (pantaloni, cămașă, sacou în funcție de anotimp) fiind interzisă îmbrăcămintea necorespunzătoare (șort, maiou, șlapi);
- b) să întrețină starea de curățenie a autovehiculului taxi și aspectul curat și îngrijit al acestuia, în primul rând în interiorul taxiului, cât și exteriorul acestuia;
- c) să nu folosească un limbaj neadecvat, suburban sau care să facă referiri la discriminări de orice fel (etnie, religie, sex, etc.) sau care să deranjeze clienții;
- d) la solicitare, clienții vor fi ajutați la urcarea și coborârea din autovehicul, în special persoanele cu mobilitate redusă, persoanele în vârstă și femeile gravide;
- e) să nu refuze transportul persoanei cu mobilitate redusă și a dispozitivului de mers;
- h) în timpul executării serviciului de transport persoane în regim de taxi fundalul sonor, muzica sau folosirea altor echipamente cu impact audio-video se va selecta și adapta la cerințele clientului;

Întrucât stabilirea folosului practic echivalează cu cerința existenței interesului însuși, pe care reclamanta nu l-a dovedit, Tribunalul va admite excepția lipsei de interes pentru restul cererii de chemare în judecată și în consecință, va respinge restul cererii ca lipsită de interes (pentru art.IV-lit.a-e și h din HCGMB nr.626/19.12.2017).

IV. Referitor la cererile de intervenție accesorie, admise în principiu la termenul de judecată din data de 28.09.2018, respectiv cererile de intervenție accesorie formulate de #####, în interesul reclamantei și de Camera Națională a Taximetriștilor din România, D'##### SRL, ##### SRL, ##### SRL în interesul părâtelor, Tribunalul reține că, spre deosebire de intervenția principală, intervenția accesorie se caracterizează printr-o stare de dependență față de cererea principală, fiind suspusă principiului accesorium sequitur principale, soarta ei depinzând de cererea principală, rațiunea acestei soluții legale rezidând în însăși natura cererii de simplă apărare.

Având în vedere soluția de respingere ca rămasă fără obiect a unei părți din cererea principală și ca lipsită de interes pentru restul ei, Tribunalul apreciază că soluția ce poate fi pronunțată în privința cererii de intervenție accesorie formulată de #####, în interesul reclamantei, nu poate fi decât de respingere a acesteia.

În schimb, în raport de aceleași considerente, având în vedere concluzia la care instanța a ajuns cu privire la soarta cererii principale, cererile de intervenție accesorie formulate de Camera Națională a Taximetriștilor din România, D'##### SRL, ##### SRL, ##### SRL în interesul părâtelor, se impun a fi admise.

V. În ceea ce privește obligarea părâtului Consiliul General al Mun.București la plata cheltuielilor de judecată, Tribunalul reține că, deși o parte a cererii reclamantei a fost respinsă de către instanță ca rămasă fără obiect, acest aspect nu înlătură obligația părâtului de la plata cheltuielilor, întrucât temeiul acordării lor îl reprezintă culpa procesuală.

Or, prin conduita părâtului, care nu a înțeles să dea curs cererii reclamantei anterior promovării de către aceasta a prezentei cereri de chemare în judecată, reclamanta a fost obligată să facă o

cheltuială, pe care altfel ar fi putut să o evite, aceasta fiind fapta culpabilă ce a generat prejudiciul a cărui reparare o solicită în cauză.

Totodată, temeiul adoptării HCGMB nr.109/2021 de abrogare a unor articole din HCGMB nr.626/2017, ce a determinat admiterea excepției rămânerii fără obiect a acestei părți din cererea de chemare în judecată, l-a constituit clarificarea de către CJUE a serviciului de punere în legătură directă prin intermediul unei aplicații telefonice a clienților și șoferilor de taxi drept serviciu al societății informaționale, prin hotărârea pronunțată nr.62/19, CJUE fiind sesizată de către Tribunal- instanța de trimitere- prin admiterea cererii formulate de către reclamantă.

HOTĂRÂREA CURȚII DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE
JUDGMENT OF THE COURT OF JUSTICE OF EUROPEAN UNION**CJUE**

- 1) În primul rând, articolul 7 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 295/91 trebuie interpretat în sensul că suma prevăzută de această dispoziție nu urmărește să compenseze un prejudiciu precum un salariu nerealizat, în al doilea rând, acest prejudiciu poate face obiectul compensației suplimentare prevăzute la articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul nr. 261/2004 și, în al treilea rând, instanței de trimitere îi revine sarcina să determine și să aprecieze diferitele elemente constitutive ale prejudiciului menționat, precum și amploarea compensării acestuia, luând în considerare temeiul juridic pertinent.
- 2) Regulamentul nr. 261/2004, în special articolul 12 alineatul (1) a doua teză din acesta, trebuie interpretat în sensul că permite instanței naționale competente să scadă compensația acordată în temeiul acestui regulament din compensația suplimentară, însă nu o obligă să facă acest lucru, regulamentul menționat neimpunând instanței naționale competente condiții în baza cărora aceasta ar putea proceda la această scădere.
- 3) Articolul 4 alineatul (3) din Regulamentul nr. 261/2004 coroborat cu articolul 8 alineatul (1) din acest regulament trebuie interpretat în sensul că impune operatorului efectiv de transport aerian să prezinte pasagerilor în cauză informații complete privind toate posibilitățile prevăzute de cea de a doua dintre aceste dispoziții, pasagerii în cauză neavând nicio obligație să contribuie activ la căutarea informațiilor în acest scop.
- 4) Articolul 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 261/2004 trebuie interpretat în sensul că, în scopul acestei dispoziții, sarcina de a proba că redirectionarea s-a făcut cât mai repede posibil revine operatorului efectiv de transport aerian.

CJUE (Camera a VIII-a), hotărârea din 29 iulie 2019,
în cauza C-354/18, Rusu, ECLI:EU:C:2019:637

1. In the first place, Article 7(1)(b) of Regulation (EC) No 261/2004 of the European Parliament and of the Council of 11 February 2004 establishing common rules on compensation and assistance to passengers in the event of denied boarding and of cancellation or long delay of flights, and repealing Regulation (EEC) No 295/91, must be interpreted as meaning that the amount provided for in that provision is not intended to compensate for damage such as loss of salary; in the second place, that damage may be the subject of the further compensation provided for in Article 12(1) of Regulation No 261/2004, and, in the third place, it is for the referring court to determine and assess the various constituent elements of that damage, as well as the extent of the compensation for it, on the relevant legal basis.
2. Regulation No 261/2004, and in particular the second sentence of Article 12(1) thereof, must be interpreted as allowing the national court having jurisdiction to deduct the compensation granted under that regulation from further compensation but does not require it to do so, the regulation not laying down on the national court having jurisdiction conditions on the basis of which it could make that deduction.
3. Article 4(3) of Regulation No 261/2004, read in conjunction with Article 8(1) of that regulation, is to be interpreted as requiring the operating air carrier to present the passengers concerned with comprehensive information on all the options set out in the second of those provisions, with the passengers in question being under no obligation to contribute actively to seeking information to that end.
4. Article 8(1)(b) of Regulation No 261/2004 is to be interpreted as meaning that, for the purposes of that provision, the burden of proving that the re-routing was performed at the earliest opportunity rests with the operating air carrier.

CJEU (Eighth Chamber), judgment of 29 July 2019,
in case C-354/18, *Rusu*, ECLI:EU:C:2019:637

HOTĂRÂREA INSTANȚEI NAȚIONALE
JUDGMENT OF THE NATIONAL COURT

Reclamanții sunt îndreptățiți la repararea cu suma de 400 euro a prejudiciului moral prezumat pentru refuz la îmbarcare, anulare sau întârziere prelungită a zborurilor care determină tuturor pasagerilor frustrare determinată de lipsirea de serviciile contractate și achitate și stress determinat de imposibilitatea de a nu ajunge la termen la destinație; reclamanții nu au dovedit un prejudiciu moral superior; deși, teoretic, posibilitatea concretă a pierderii locului de muncă, ca urmare a întârzierii ajungerii la destinație, poate reprezenta un prejudiciu moral suplimentar care să atragă obținerea unei despăgubiri suplimentare celei de 400 de euro, este necesar ca pasagerul să facă dovada unor temeri întemeiate pe motive concrete (preaviz de concediere ca urmare a întârzierii, atenționări din partea angajatorului cu privire la efectele întârzierii etc.), ceea ce nu s-a dovedit în cauză. În ceea ce privește daunele materiale, reclamanta a dovedit că în perioada 6-9 septembrie 2016 s-a aflat în concediu neplătit ca urmare a imposibilității de prezentare la locul

de muncă, rezultat aflat în legătură directă de cauzalitate cu refuzul de îmbarcare. Cum acest fapt a cauzat un prejudiciu în suma de 275,48 lire, iar acest prejudiciu, conform răspunsului CJUE se acoperă suplimentar în condițiile art. 12 din Regulament, instanța va constata îndreptățirea reclamantei la obținerea unei despăgubiri suplimentare față de suma de 400 euro, cu titlu de daune materiale. Pârâta datorează aceste despăgubiri deoarece sarcina probei îi revine, iar aceasta nu a dovedit ca a propus reclamanților și alte variante de rerutare, care le-ar fi permis acestora să ajungă mai repede la destinație, fiind strict opțiunea pasagerilor de a alege o data mai îndepărtată; un aspect important este în această privință faptul că reclamanții erau soț și soție, un element esențial al călătoriei fiind reprezentat de zborul împreună, neputându-li-se impune să zboare la date diferite.

The plaintiffs are entitled to reparation in the amount of 400 euros for the presumed moral damage for denied boarding, cancellation or prolonged delay of flights that causes all passengers frustration caused by the lack of contracted and paid services and stress caused by the impossibility of arriving at the destination on time; the plaintiffs did not prove superior moral damage; although, theoretically, the concrete possibility of losing the job, as a result of the delay in reaching the destination, can represent an additional moral damage that would attract the obtaining of an additional compensation of 400 euros, it is necessary for the passenger to prove some fears based on concrete reasons (notice of dismissal as a result of the delay, warnings from the employer regarding the effects of the delay, etc.), which was not proven in the case. Regarding the material damages, the plaintiff proved that between September 6-9, 2016, she was on unpaid leave as a result of the impossibility of showing up at work, a result directly causally related to the refusal to board. As this fact caused a damage in the amount of 275.48 lire, and this damage, according to the CJEU answer, is additionally covered under the conditions of art. 12 of the Regulation, the court will find that the plaintiff is entitled to obtain additional compensation in the amount of 400 euros, as material damages. The defendant owes these compensations because the burden of proof rests with him, and he did not prove that he proposed other rerouting options to the plaintiffs, which would have allowed them to reach their destination faster, being strictly the option of the passengers to choose a more distant date ; an important aspect in this regard is the fact that the plaintiffs were husband and wife, an essential element of the trip being represented by flying together, and they could not be forced to fly on different dates.

EN

Tribunalul Bacău, Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal,
Decizia civilă nr. 215/31.03.2020
(<https://www.rejust.ro/juris/68227463>)

Prin sentința civilă nr. ##### Judecătoria Bacău a hotărât: „Admite în parte cererea, astfel cum a fost precizată, formulată de reclamanții ##### (CNP #####) și ##### (CNP #####), ambii cu domiciliul procesual ales în oraș #####, ##### SRL, în contradictoriu cu pârâta ##### Air-##### SRL, cu sediul în București, Șoseaua București-Ploiești, nr. 42-44, Complex ##### Business & Technology #####, clădirea A, Aripa A1, etaj 3-Biroul 1 și etaj 4 –Biroul 2, sector 1, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J40/5103/17.04.2013, CUI: RO31525574 cont RO90 BRDE 445S V662 ##### deschis la BRD-Societe Generale, cu sediul ales în vederea comunicării actelor de procedură la SCPA „##### și Asociații” din #####, str. #####, nr. 96, sector 1.

Obligă pe pârâtă să achite reclamantului ##### suma de 400 euro, reprezentând daune morale.

Obligă pe pârâtă să achite reclamantei ##### suma de 400 euro, reprezentând daune morale.

Respinge restul pretențiilor solicitate, ca neîntemeiate.

Obligă pe pârâtă să achite reclamanților suma de 1050 lei, reprezentând cheltuieli de judecată.”

În motivarea soluției s-a arătat ca: „Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Bacău, sub nr. #####/180/2017, la data de 13.02.2017, reclamanții ##### – ##### și ##### – ##### au solicitat în contradictoriu cu pârâta S.C. ##### S.R.L. pronunțarea unei hotărâri judecătorești, prin care instanța să dispună obligarea pârâtei la plata sumei de 437 euro, echivalent în lei la data plății pentru #####, reprezentând beneficiu nerealizat, la plata sumei de 386 euro, echivalent în lei la data plății pentru #####, reprezentând beneficiu nerealizat, la plata sumei de 1500 euro daune morale pentru #####, la plata sumei de 1500 euro daune morale pentru ##### și la plata cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii, reclamanții au arătat că sunt căsătoriți, fiind stabiliți în Londra, unde sunt angajați, reclamantul în cadrul Companiei Annessa și reclamanta în cadrul Companiei Turnaround Publisher Services LTD. În data de 6.09.2016, în urma terminării concediului de odihnă petrecut în România, urma să se întoarcă în Londra pentru a începe activitatea. Au apelat la compania pârâtă, procurând două bilete de avion pe ruta Bacău-Londra în data de 6.09.2016 pentru zborul OB 2931. În momentul prezentării la aeroportul din Bacău pentru îmbarcare, li s-a adus la cunoștință că zborul va fi efectuat cu o altă aeronavă decât cea stabilită inițial, iar din cauza capacității mai mici a acesteia va fi imposibil transportul tuturor persoanelor care au achiziționat bilete pentru respectivul zbor, sens în care nu li s-a permis îmbarcarea. Din aceste motive, nu au mai putut ajunge la termenul stabilit de angajator pentru începerea activității, ajungând abia în data de 11.09.2016 în Londra, fapt pentru care ambii au suferit prejudicii majore atât materiale, cât și morale. Reclamantul își desfășura activitatea în cadrul Companiei Annessa și i s-a comunicat că s-a început procedura de concediere, din cauza întârzierii la locul de muncă. În cadrul acestei companii era remunerat cu suma de 26000 lire sterline pe an. În urma comunicării intenției de desfacere a contractului de muncă de către angajator, reclamantul a dezvoltat o depresie constatată medical, ce necesită tratament și consiliere psihologică. Ulterior, s-a decis doar musturarea acestuia. Reclamanta își desfășura activitatea în cadrul Companiei Annessa, salariul anual fiind în cuantum de 17160 lire sterline pe an. În urma neprezentării în termen la locul de muncă, a fost sancționată pecuniar, fiindu-i reținută din salariu suma corespunzătoare unei săptămâni de lucru. Astfel, i-a fost reținută o pătrime din salariul lunar de 1430 lire, adică 367,5 lire. În contextul celor întâmplate, reclamanții au primit din partea pârâtei o înștiințare, prin care li s-a pus în vedere faptul că din cauza inconvenientelor create la data de 6.09.2016 fiecărui pasager care s-a aflat în imposibilitatea de a mai călători pe ruta Bacău-Londra cu zborul OB 2931 i se oferă un bilet gratuit din partea companiei până în data de 24.03.2017. Prejudiciile suferite depășesc cu mult valoarea unui bilet de călătorie, motiv pentru care nu au putut accepta oferta pârâtei. Au solicitat recuperarea prejudiciului în totalitate. Prejudiciul constă în veniturile nerealizate prin muncă, dar și prejudiciul de natură morală provocat de problemele apărute în legătură cu serviciul pentru ambii reclamanți. Au notificat pârâta și au solicitat o ofertă serioasă de despăgubire. Pârâta le-a comunicat la data de 20.10.2016 o adresă prin care li s-a oferit suma de 400 euro pentru fiecare pasager. S-a invocat Regulamentul CE nr. 261/2014, care prevede cuantumul compensației în cazul anulării zborurilor de peste 1500 km de 400 euro. Însă această sumă constă în compensarea prejudiciului de natură morală, nefiind luat în calcul prejudiciul material suferit de către pasageri. Regulamentul prevede în mod expres că se aplică fără a aduce atingere drepturilor pasagerilor la o compensație suplimentară. În cazul reclamanților, compensația suplimentară constă în venitul nerealizat din muncă. În urma imposibilității de a ajunge în termen la locul de muncă, reclamantului i-a fost retrasă suma aferentă celor 3 zile de muncă pierdute și anume 324,5 lire(386 euro). Astfel, în afara compensației oferite de către pârâtă sunt îndreptățiți și la acordarea sumelor nerealizate prin muncă, astfel reclamanta

400 euro compensație+437 euro venit nerealizat din muncă, iar reclamantul 400 euro compensație+386 euro venit nerealizat din muncă. În eventualitatea anulării unui zbor, pasagerii pot solicita pe lângă compensația acordată pentru prejudiciul material o compensație pentru prejudiciul moral suferit. Regulamentul privind compensarea pasagerilor aerieni CE nr. 261/2004 prevede măsuri standardizate pe care companiile aeriene trebuie să le pună în aplicare în privința pasagerilor. Regulamentul prevede că se aplică, fără a se aduce atingere drepturilor pasagerilor la o compensație suplimentară. Nefiind în situația prevăzută de art.5 alin.1 lit.c și găsește aplicabilitate art.7 alin.1. pentru stabilirea distanței se ia în considerare ultima destinație unde pasagerul urmează să sosească după ora prevăzută din cauza refuzului la îmbarcare sau anulării zborului. Potrivit Regulamentului CE nr.2027/97, în cazul întârzierilor pasagerilor operatorul de transport aerian este răspunzător pentru daunele survenite, cu excepția cazurilor în care acesta a luat toate măsurile care se impun în mod rezonabil pentru evitarea daunei sau i-a fost imposibil să ia aceste măsuri. Dacă în cazul întârzierii pasagerilor, legea impune acoperirea tuturor daunelor suferite, cu atât mai mult despăgubirea este justificată în cazul în care pasagerii nu au mai fost transportați la destinație. În drept, au fost invocate dispozițiile art. 1357, 1381 Cod civil, legislația privind protecția consumatorului, precum și reglementările internaționale.

Cererea este scutită de la plata taxelor judiciare de timbru (conform art.29 lit. f din OUG nr. 80/2013).

În susținerea cererii, reclamantii au anexat înscrisuri, în copie, certificate pentru conformitate cu originalul.

Pârâta a formulat întâmpinare, prin care a solicitat respingerea cererii, iar în măsura în care reclamantii vor solicita, în baza art.436 C.p.c. pronunțarea unei hotărâri în măsura recunoașterii, în limita sumei de 400 euro.

În motivarea întâmpinării, pârâta arată că reclamantii au achiziționat două bilete de avion pe ruta Bacău-Londra, pentru zborul OB 2931 din 6.09.2016. din motive de securitate a transportului pasagerilor, în data de 6.09.2016, au fost anunțați că zborul urmează să fie efectuat de către o altă aeronavă, ce avea o capacitate mai mică, astfel încât nu permitea transportarea tuturor pasagerilor. A făcut aplicarea art.9 din Termenii și condițiile de călătorie, respectiv a oferit posibilitatea pasagerilor de a fi transportați cu o altă aeronavă a companiei pe data de 11 septembrie. Pasagerii nu au solicitat să fie transportați mai rapid. Puteau solicita transportul imediat cu altă companie, iar pârâta avea obligația de a-i reruta, în cazul în care se solicita expres. Reclamantii au acceptat fără nicio discuție să fie transportați în data de 11.09.2016. După ce au efectuat călătoria, în data de 26.09. au notificat societatea solicitând sume de bani cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul suferit. Pârâta a răspuns în data de 20.10.2016 și a oferit compensația legală de 400 euro pentru fiecare pasager. Suma solicitată cu titlu de pretenții nu este dovedită prin intermediul înscrisurilor depuse în probațiune. În conformitate cu prevederile art.5 alin.1 lit.c din Regulamentul 261/2004, în situația dedusă judecății, pentru segmentul de zbor anulat, transportatorul achită compensații, ceea ce societatea a și făcut, reclamantii refuzând însă să îi pună la dispoziție contul, pentru a le vira compensația. Normele europene nu prevăd nicăieri achitarea unor alte sume, suplimentar față de cele menționate în regulament. Daunele-interese nu cuprind decât ceea ce este consecința directă și necesară a neexecutării obligației: restituirea prețului biletului pentru segmentul de zbor neefectuat și eventual compensația prevăzută prin legea specială. Orice alte cheltuieli nu sunt și nu pot fi anticipate la momentul achiziționării biletului și deci al încheierii contractului de transport. Pasagerii au zburat cu compania pârâtă ulterior și nu se mai pune problema restituirii prețului biletului, ci doar problema compensației prevăzute în regulament. Nu s-a dovedit retragerea sumelor de bani de către angajatori, iar dacă s-ar fi dovedit culpa aparține pasagerilor care nu au solicitat rerutarea, deși era în interesul propriu și aveau posibilitatea legală. Pentru acordarea daunelor morale trebuie dovedită existența unei fapte ilicite, a unei vinovății, a legăturii de cauzalitate dintre acestea și prejudiciul efectiv produs. Nu s-au dovedit aceste aspecte. În speță este vorba despre o situație care poate interveni din cauza unor factori operaționali (vremea schimbătoare, aeroport aglomerat la

decolare sau la destinație, probleme ale echipajului, ale aeronavei), iar nu o situația dramatică care a generat lezarea unor valori morale esențiale ce trebuie apărute. Aceste aspecte nu au cum să fie cunoscute la momentul stabilirii orarului de zbor. Nu se poate vorbi despre o neexecutare culpabilă în condițiile în care s-a specificat foarte clar că pasagerii au dreptul de a opta între mai multe modalități, iar aceștia au exercitat una dintre opțiuni.

În drept, au fost invocate dispozițiile art.205 C.p.c., ale art.1169 Cod civil, art.1357 și urm., art.1533 Cod civil, ale Regulamentului nr.261/2004.

În combaterea cererii, pârâta a anexat înscrisuri, în copie, certificate pentru conformitate cu originalul.

Reclamanții și-au îndreptat eroarea materială și și-au majorat cuantumul pretențiilor, de la 437 euro la 600 lire pentru ##### și de la 386 euro la 275 lire pentru #####, potrivit art.204 alin.1 și alin.2 C.p.c.

Analizând actele și lucrările dosarului, instanța reține următoarele:

Reclamanții au achiziționat bilete de avion pentru data de 6.09.2016 pe ruta Bacău-Londra, zbor OB 2931, însă în data de 6.09.2016 nu au efectuat zborul către Londra, deplasarea având loc cu compania pârâtă în data de 11.09.2016, astfel cum rezultă din susținerile ambelor părți, coroborate cu înscrisurile anexate la filele 57-59 dosar.

Conform precizărilor pârâtei, zborul din 6.09.2016 a fost asigurat cu o aeronavă de capacitate mai mică decât cea inițial stabilită, astfel încât nu a fost posibil transportul tuturor pasagerilor care au achiziționat bilet pentru data respectivă. Pârâta susține că ar fi oferit posibilitatea pasagerilor de a fi transportați cu o altă aeronavă a companiei pe data de 11 septembrie și că reclamanții nu au solicitat să fie transportați mai rapid, deși aveau această posibilitate.

Pârâtei îi revenea în calitate de profesionist în litigiul cu consumatorii sarcina probei sub aspectul dovedirii împrejurării că a informat pe reclamanți despre posibilitatea rerutării. Înscrisul anexat la fila 57 dosar în care se menționează că nu se dorește rerutare pentru lași nu poate constitui o astfel de probă, întrucât nu rezultă de la cine emană, respectiv dacă ceea ce s-a consemnat reprezintă manifestarea de voință a reclamanților.

Tot astfel, pârâta nu a probat respectarea art.14 pct.1 și pct.2 din Regulamentul CE nr.261/2004, potrivit căruia: Operatorul de transport aerian se asigură că în zona de înregistrare a pasagerilor este afișat un anunț lizibil, constând din următorul text imprimat cu caractere clare și vizibile: „În cazul unui refuz la îmbarcare sau în cazul în care zborul dumneavoastră este anulat sau are o întârziere de cel puțin două ore, solicitați la ghișeu de înregistrare sau la poarta de îmbarcare textul în care sunt precizate drepturile dumneavoastră, în special cu privire la compensație și asistență”; Operatorul de transport aerian care refuză îmbarcarea sau anulează un zbor prezintă fiecărui pasager în cauză o comunicare scrisă în care sunt precizate normele de compensare și asistență în conformitate cu dispozițiile prezentului regulament.

Rezultă că nu se poate reține culpa reclamanților pentru faptul că nu ar fi solicitat rerutarea la o dată anterioară celei de 11.09.2016, în condițiile în care nu s-a probat îndeplinirea de către compania pârâtă a obligației de informare a pasagerilor, prevăzută de art.14 din Regulamentul CE nr.261/2004.

Reclamanții solicită acordarea beneficiului nerealizat constând în venitul reținut de angajator. Pârâta arată că în afară de compensația de 400 de euro prevăzută de art.7 din Regulamentul CE nr.261/2004 nu pot fi acordate alte sume. Conform art.7 din Regulamentul CE nr.261/2004, pasagerii primesc o compensație de 400 de euro pentru zborurile intracomunitare de peste 1 500 kilometri și pentru toate zborurile cuprinse între 1 500 și 3 500 kilometri, pentru stabilirea distanței luându-se în considerare ultima destinație unde pasagerul urmează să sosească după ora prevăzută datorită refuzului la îmbarcare sau anulării zborului.

Instanța nu poate reține punctul de vedere al pârâtei, întrucât art.12 și art.13 din Regulamentul CE nr.261/2004 consacră dreptul pasagerilor la o compensație suplimentară, respectiv la o compensație în

conformitate cu dreptul intern aplicabil. Or, potrivit art. 1357 din Cod civil, „cel care cauzează altuia un prejudiciu printr-o faptă ilicită, săvârșită cu vinovăție, este obligat să îl repare. Autorul prejudiciului răspunde pentru cea mai ușoară culpă”. De asemenea, conform art.1349 alin.1 și alin.2 Cod civil, „orice persoană are îndatorirea să respecte regulile de conduită pe care legea sau obiceiul locului le impune și să nu aducă atingere, prin acțiunile ori inacțiunile sale, drepturilor sau intereselor legitime ale altor persoane. Cel care, având discernământ, încalcă această îndatorire răspunde de toate prejudiciile cauzate, fiind obligat să le repare integral”. Tot astfel, în temeiul art.1381 Cod civil, orice prejudiciu dă dreptul la reparație, iar conform art.1385 Cod civil, prejudiciul se repară integral, dacă prin lege nu se prevede altfel; despăgubirea trebuie să cuprindă pierderea suferită de cel prejudiciat, câștigul pe care în condiții obișnuite el ar fi putut să îl realizeze și de care a fost lipsit, precum și cheltuielile pe care le-a făcut pentru evitarea sau limitarea prejudiciului.

Astfel, în baza dreptului intern reclamanții au dreptul la repararea integrală a prejudiciului suferit. Pentru angajarea răspunderii civile delictuale se cer a fi întrunite cumulativ următoarele condiții: existența unui prejudiciu, existența unei fapte ilicite, existența unui raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu și existența vinovăției celui ce a cauzat prejudiciul, constând în intenția, neglijența sau imprudența cu care a acționat.

Fapta ilicită și vinovăția pârâtei constau în refuzul îmbarcării reclamanților în data de 6.09.2016, deși o parte dintre pasagerii care achiziționaseră bilete pentru zborul OB 2931 la fel ca reclamanții au efectuat cursa în data stabilită. Ceea ce însă nu a dovedit reclamanții este legătura de cauzalitate dintre reținerea de către angajatori a sumelor de 600 lire pentru ##### și de 275 lire pentru #####, conform înscrisurilor depuse la fila 78-78 verso și lipsa reclamanților la serviciu în intervalul 6.09.2016-11.09.2016, astfel încât să se poată stabili legătura dintre fapta ilicită a pârâtei (refuzul îmbarcării pentru zborul din 6.09.2016) și prejudiciul pretins cu titlu de venit nerealizat. În consecință, apreciază neîntemeiată solicitarea reclamanților de acordare a beneficiului nerealizat. Instanța reține și faptul că reclamanții nu au solicitat pronunțarea unei hotărâri în baza recunoașterii parțiale a pârâtei, astfel încât nu se poate face aplicarea art. 436 alin.1 C.p.c.

În ceea ce privește solicitarea de acordare a daunelor morale, instanța reține că repararea prejudiciilor morale prin compensații bănești este eficientă deoarece sumele de bani acordate persoanelor vătămate sunt capabile să le ofere acestora o satisfacție compensatorie, de natură a le ușura suferințele psihice. Cuantumul indemnizației bănești destinate reparării prejudiciilor morale poate fi stabilit corect, fără exagerări, independent de împrejurarea că prejudiciile morale nu pot fi evaluate în bani. Aceste condiții sunt subordonate condiției rezonabile pe o bază echitabilă corespunzătoare prejudiciului real și efectiv produs reclamantului. Prin refuzul îmbarcării în data de 6.09.2016, în condițiile în care achiziționaseră bilete de avion, la fel ca pasagerii cărora li s-a permis efectuarea zborului, reclamanților li s-a produs un prejudiciu moral determinat de frustrarea de a nu beneficia de serviciile contractate și achitate, respectivul de stresul de a nu ajunge la locul de muncă la termenul stabilit, fiind la finalul concediului de odihnă.

Analizând impactul de ordin afectiv asupra persoanei reclamanților prin fapta pârâtei, instanța apreciază că o compensație bănească în cuantum de 400 euro pentru fiecare corespunde prejudiciului moral real și efectiv al reclamanților suferit ca urmare a refuzului îmbarcării pentru zborul OB 2931 din 6.09.2016.

În consecință, instanța va admite în parte cererea, astfel cum a fost precizată, sens în care va obliga pe pârâtă să achite reclamantului ##### suma de 400 euro, reprezentând daune morale, iar reclamantei ##### suma de 400 euro, reprezentând daune morale. Va respinge restul pretențiilor solicitate, ca neîntemeiate, conform aspectelor anterior expuse.

Potrivit art. 453 alin.1-2 C.p.c., ținând seama de faptul că acțiunea reclamanților urmează a fi admisă în parte, instanța va obliga pe pârâtă să achite reclamanților suma de 1050 lei, reprezentând cheltuieli de judecată, constând în 1000 lei onorariu de avocat (din totalul de 3000 lei conform chitanței nr.

#####.05.2017-fila 90) și în 50 lei cheltuieli de transport (din totalul de 100,04 lei conform bonului fiscal nr.271/7.06.2017-fila 89).”

Împotriva acestei sentințe au formulat apel #####, ##### și ##### SRL.

În apelul formulat de ##### și ##### aceștia au arătat ca pe adeverințele depuse se menționează un concediu neplătit, sumele aferente fiind de 600 lire respectiv 275 lire.

În apelul său ##### SRL a arătat că singura sumă la care sunt îndreptățiți reclamanții este suma de 400 euro de persoană reprezentând compensația prevăzută de Regulamentul 261/2004, care nu a putut fi executată de către pârâtă, întrucât reclamanții nu au comunicat contul în care să le fie virată suma. S-a mai învederat că pasagerii nu au solicitat rerutarea la o data anterioară și că în mod eronat s-a reținut obligativitatea pârâtei în dovedirea informării călătorilor despre rerutare. S-a mai învederat ca în mod eronat au fost acordate despăgubiri pentru daune morale în suma de 400 euro, în condițiile în care reclamanții nu au făcut dovada nici unui prejudiciu.

La dosarul cauzei au fost depuse înscrisuri.

Instanța a adresat CJUE mai multe întrebări, prin intermediul procedurii preliminare.

Prin hotărârea din 29.07.2019 pronunțată în cauza C-354/18 Curtea a răspuns întrebărilor instanței.

Analizând actele și lucrările dosarului, instanța, în condițiile art. 476 alin. 2 interpretat per a contrario, art. 478 alin. 2 și art. 477 alin. 1 cod de procedura civilă, constată că se impune verificarea criticilor și apărărilor formulate de părți în calea de atac a apelului.

Față de aceste apărări și susțineri, instanța va efectua cu prioritate o prezentare a instituțiilor de drept și principiilor general incidente, urmând ca ulterior să le aplice la situația concretă dedusă judecătii.

Astfel instanța constată că potrivit apelantei-pârâte, singura sumă la care sunt îndreptățiți pasagerii în temeiul Regulamentului nr. 261/2004 este suma de 400 euro, iar aceasta se obține nu cu titlul de daune morale, ci cu titlul de compensație în temeiul art. 7 din Regulament.

Sub acest aspect, instanța reține că în răspunsul său CJUE a indicat că:

“27 În acest cadru, în primul rând, articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 261/2004 prevede o compensație pentru pasageri, a cărei valoare variază, printre altele, în funcție de distanța zborului. Mai precis, acest articol 7 alineatul (1) litera (b) prevede o compensație de 400 de euro pentru toate zborurile intracomunitare de peste 1 500 de kilometri și pentru toate zborurile cuprinse între 1 500 și 3 500 de kilometri.

28 În ceea ce privește valorile pe care le stabilește articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 261/2004, acestea vizează să compenseze, în mod standardizat și imediat, prejudiciile constituite de neplăcerile cauzate, printre altele, astfel cum se întâmplă în cauza principală, de refuzul la îmbarcare în transportul aerian de pasageri, fără ca aceștia din urmă să fie obligați să suporte inconveniențele inerente introducerii unor acțiuni în despăgubire la instanțele competente (a se vedea prin analogie Hotărârea din 10 ianuarie 2006, IATA și ELFAA, C-344/04, EU:C:2006:10, punctul 45).

29 Astfel, textul însuși al articolului 4 alineatul (3) din Regulamentul nr. 261/2004, care face trimitere la articolul 7 din acesta din urmă, impune operatorului de transport aerian respectiv să acorde imediat despăgubiri pasagerilor cărora le-a refuzat îmbarcarea împotriva voinței lor.

30 Astfel de valori forfetare nu vizează să despăgubească decât prejudiciile care sunt aproape identice pentru toți pasagerii în cauză (a se vedea prin analogie Hotărârea din 10 ianuarie 2006, IATA și ELFAA, C-344/04, EU:C:2006:10, punctul 43, precum și Hotărârea din 23 octombrie 2012, ##### și alții, C-581/10 și C-629/10, EU:C:2012:657, punctul 52).

31 În schimb, nici articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 261/2004, nici acest regulament în ansamblul său nu prevăd compensarea prejudiciilor individuale, inerente motivului deplasării pasagerilor în cauză, a căror reparare impune neapărat o apreciere de la caz la caz a amplitudinii prejudiciilor cauzate și nu

poate, în consecință, decât să facă obiectul unei despăgubiri a posteriori și individualizate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 ianuarie 2006, IATA și ELFAA, C-344/04, EU:C:2006:10, punctul 43).”

Prin urmare suma de 400 euro prevăzută de art. 7 reprezintă o sumă care acoperă un prejudiciu prezumat absolut, aproape identic pentru toți pasagerii în cauză.

În sistemul de drept românesc această sumă nu poate fi încadrată decât ca prejudiciu moral. Astfel prejudiciul suferit de o persoană poate fi unul material sau unul moral. Întrucât prejudiciul material reprezintă încălcarea drepturilor și intereselor economice ale persoanei, acestea sunt cuantificabile și sunt proprii fiecărui subiect de drept. Altfel spus prejudiciile materiale sunt diferite pentru fiecare persoană în parte. Or, art. 7 implică acoperirea unui prejudiciu identic pentru toți pasagerii aflați în acea situație.

Prin urmare, deși art. 7 nu implică doar acoperirea strictă a daunelor morale, din perspectiva acțiunii în justiție, este firesc ca sumele acordate să fie stabilite de către instanța ca și daune morale, iar nu ca daune materiale.

În speță prima instanță a acordat o sumă de 400 euro cu titlul de daune morale fără ca din considerente să rezulte cu claritate dacă această sumă a fost acordată în temeiul art. 7 din Regulament sau ca o compensație suplimentară acordată pentru alte daune morale suferite de părți.

Sub acest aspect instanța reține că reclamantii au solicitat acordarea unei sume de 1500 de euro cu titlu de daune morale.

Or acordarea unei sume, cu titlul de daune morale, care să excedă suma de 400 de euro prevăzută de art. 7 din Regulament se poate face doar dacă pasagerii fac dovada unui prejudiciu moral specific, distinct de prejudiciul moral suferit de ceilalți pasageri care se afla în stare de refuz la îmbarcare, de anulare sau de întârziere prelungită a zborurilor.

În speță considerentele instanței de acordare a sumei de 400 euro fiecărui reclamant, privesc frustrarea determinată de nebeneficierea de serviciile contractate și achitate și stresul de a nu ajunge la termen la destinație.

Aceste aspecte sunt însă comune tuturor pasagerilor aflați în stare de refuz la îmbarcare, de anulare sau de întârziere prelungită a zborurilor, astfel încât acest prejudiciu este acoperit prin suma prevăzută de art. 7 din regulamentul.

Instanța constată că teoretic, posibilitatea concretă a pierderii locului de muncă, ca urmare a întârzierii ajungerii la destinație, poate reprezenta un prejudiciu moral suplimentar care să atragă obținerea unei despăgubiri suplimentare celei de 400 de euro.

Cu toate acestea este necesar ca pasagerul să facă dovada unor temeri întemeiate pe motive concrete (preaviz de concediere ca urmare a întârzierii, atenționări din partea angajatorului cu privire la efectele întârzierii etc.)

În speță, dovada acestei situații nu a fost făcută de către reclamantii, simpla susținere a lui ##### că a fost în pericol de a-și pierde locul de muncă nefiind probată prin nici un mijloc de probă.

În consecință instanța va reține că reclamantii nu au făcut dovada vreunui prejudiciu moral suplimentar celui prezumat de art. 7.

În aceste condiții, instanța va reține ca reclamantii sunt îndreptățiți la obținerea cu titlu de daune morale a sumei de 400 euro fiecare, suma datorată de pârâtă în temeiul art. 7 din Regulament.

În ceea ce privește daunele materiale, instanța constată că reclamanta ##### a depus la dosar (fila 78) o dovadă a faptului că în perioada 6-9 septembrie 2016 s-a aflat în concediu neplătit ca urmare a imposibilității de prezentare la locul de muncă, rezultat aflat în legătură directă de cauzalitate cu refuzul de îmbarcare.

Cum acest fapt a cauzat un prejudiciu în suma de 275,48 lire, iar acest prejudiciu, conform răspunsului CJUE se acoperă suplimentar în condițiile art. 12 din Regulament, instanța va constata

îndreptățirea reclamantei la obținerea unei despăgubiri suplimentare față de suma de 400 euro, cu titlu de daune materiale.

În ceea ce privește pe #####, instanța constată că acesta nu a făcut dovada unui prejudiciu material.

Trebuie observat ca înscrisul depus de acesta (fila 149 dosar de fond) probează doar că în perioada iunie 2016 – 30 septembrie 2016 reclamantul a beneficiat de un concediu neplătit pentru o perioada de 6 zile.

Nu reiese însă ca acest concediu neplătit a fost urmarea refuzului la îmbarcare, instanța neputând trage această concluzie nici din celelalte probe administrate, la dosar neexistând dovezi din care să reiasă ca acest concediu a fost acordat în perioada 06.09.2016-11.09.2016.

În ceea ce privește apărările pârâtei privind acceptarea de către pasageri a rerutării, astfel cum a fost oferită, instanța constată, ca răspunzând întrebării care i-a fost adresată CJUE a arătat ca:

“58 Astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 53 și 54 din prezenta hotărâre, operatorul de transport aerian care a refuzat pasageri la îmbarcare are obligația de a le oferi acestora din urmă o asistență pentru a le permite să facă o alegere eficace și informată între diferitele posibilități pe care articolul 8 alineatul (1) din acest regulament le precizează la literele (a), (b) și, respectiv, (c).

59 Prin urmare, operatorul efectiv de transport aerian este cel căruia îi revine sarcina să propună pasagerilor în cauză și varianta unei redirectionări, în condiții de transport comparabile, spre destinația finală, cât mai repede posibil, conform articolului 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 261/2004.

60 Atunci când face o propunere concretă, operatorul efectiv de transport aerian trebuie să ia în considerare și să combine mai multe elemente pertinente care o determină, în special ora de sosire la destinația finală după redirectionarea preconizată, condițiile în care redirectionarea preconizată se poate realiza, precum și faptul dacă redirectionarea în cauză poate fi realizată de el însuși sau necesită ajutorul unui alt operator de transport aerian, eventual potrivit disponibilităților acestuia.

61 Or, responsabilitatea de a propune și de a organiza o redirectionare potrivit articolului 8 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 261/2004, ce revine operatorului de transport aerian în cauză, implică sarcina de a dovedi că redirectionarea astfel organizată s-a efectuat cât mai repede posibil.”

Prin urmare sarcina probei revine în speță paratei-apelante, care trebuie să dovedească ca a propus reclamațiilor și alte variante de rerutare, care le-ar fi permis acestora să ajungă mai repede la destinație, fiind strict opțiunea pasagerilor de a alege o data mai îndepărtată.

O astfel de proba însă nu a fost făcută în speță, martorul audiat declarând doar ca pentru unul dintre pasageri s-a propus rerutarea a două zi de pe aeroportul din Iași. Or, în condițiile în care reclamații erau soț și soție, un element esențial al călătoriei era reprezentat de zborul împreună, neputându-li-se impune să zboare la date diferite.

Prin urmare instanța va constata ca parată nu a probat ca le-a oferit pasagerilor un zbor la o data anterioară, iar aceștia au refuzat.

Așadar nu se poate reține ca zborul din data de 11.09.2016 nu este urmarea directă a refuzului de îmbarcare în data de 06.09.2016.

Pentru aceste motive, așa cum s-a arătat mai sus, ##### este îndreptățită la obținerea sumei de 275,48 lire sterline.

HOTĂRÂREA CURȚII DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE
JUDGMENT OF THE COURT OF JUSTICE OF EUROPEAN UNION

1) Articolele 1 și 2 din Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă trebuie interpretate în sensul că nu se aplică unei reglementări naționale în temeiul căreia, între cadrele didactice ale unei instituții universitare care continuă să își exercite profesia după împlinirea vârstei legale de pensionare, doar cadrele didactice care au calitatea de conducător de doctorat își pot menține statutul de cadru didactic titular, în timp ce cadrele didactice care nu au calitatea de conducător de doctorat nu pot încheia cu această instituție decât contracte de muncă pe durată determinată, care au un regim de remunerare inferioară celei acordate cadrelor didactice titulare.

2) Clauza 4 punctul 1 din Acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată, încheiat la 18 martie 1999, cuprins în anexa la Directiva 1999/70/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 privind Acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată, încheiat între CES, UNICE și CEEP, trebuie interpretată în sensul că se opune aplicării unei reglementări naționale în temeiul căreia, între cadrele didactice ale unei instituții universitare care continuă să își exercite profesia după împlinirea vârstei legale de pensionare, doar cadrele didactice care au calitatea de conducător de doctorat își pot menține statutul de cadru didactic titular, în timp ce cadrele didactice care nu au calitatea de conducător de doctorat nu pot încheia cu această instituție decât contracte de muncă pe durată determinată, care au un regim de remunerare inferioară celei acordate cadrelor didactice titulare, în măsura în care prima categorie de cadre didactice este compusă de lucrători pe durată nedeterminată comparabili cu cei din a doua categorie, iar diferența de tratament, care se manifestă îndeosebi prin regimul de remunerare menționat, nu este justificată de un motiv obiectiv, aspecte a căror verificare este de competența instanței de trimitere.

CJUE (Camera a VIII-a), hotărârea din 8 octombrie 2020,
 în cauza C-644/19, FT, ECLI:EU:C:2020:810

1. Articles 1 and 2 of Council Directive 2000/78/EC of 27 November 2000 establishing a general framework for equal treatment in employment and occupation must be interpreted as not being applicable to national legislation under which, among members of the teaching staff of a university continuing to work there after reaching the statutory retirement age, only lecturers with doctoral supervisor status may retain their status as tenured lecturers, while lecturers without doctoral supervisor status may conclude only fixed-term employment contracts with that establishment, which include a system of lower remuneration than that for tenured lecturers.

2. Clause 4(1) of the Framework Agreement on fixed-term work, concluded on 18 March 1999, which is annexed to Council Directive 1999/70/EC of 28 June 1999 concerning the framework agreement on fixed-

term work concluded by ETUC, UNICE and CEEP must be interpreted as precluding the application of national legislation under which, among members of the teaching staff of a university who continue to work there after reaching the statutory retirement age, only lecturers with doctoral supervisor status may retain their status as tenured lecturers, while lecturers without doctoral supervisor status may conclude only fixed-term employment contracts with that establishment, which include a system of lower remuneration than that for tenured lecturers, to the extent that the first category of lecturer is composed of permanent workers comparable to the workers in the second category, and that the difference in treatment arising, in particular, from the system of remuneration in question is not justified by an objective reason, which it is for the referring court to determine.

CJEU (Eighth Chamber), judgment of 8 October 2020,
in case C-644/19, FT, ECLI:EU:C:2020:810

HOTĂRÂREA INSTANȚEI NAȚIONALE
JUDGMENT OF THE NATIONAL COURT

Curtea de apel a casat sentința și a trimis cauza spre rejudecare la instanța de fond întrucât aceasta din urmă nu a avut în vedere în raționamentul său juridic verificările și argumente subliniate de CJUE în hotărârea pronunțată, deși în acțiunea formulată reclamanta a invocat discriminarea și din perspectiva diferenței de tratament, care se manifestă prin regimul de remunerare menționat. Instanța de control apreciază că, în ipoteza dată, prin sentința atacată nu s-a realizat în concret aplicarea normelor de drept material invocate de reclamantă, context în care se poate reține că prin soluția dată nu s-a evocat fondul dedus judecării, fiind necesar a se analiza legalitatea actelor atacate de reclamanta și din perspectiva argumentelor și evaluărilor menționate în hotărârea CJUE în cauza C-644/19.

În acest context, prin raportare la conținutul concret al Hotărârii CJUE în cauza C-644/19 este necesar să se verifice prin raportare la situația concretă a reclamantei:

- dacă cadrele didactice care au calitatea de conducător de doctorat și care au împlinit vârsta legală de pensionare sunt lucrători cu contract de muncă pe durată nedeterminată, context în care se vor compara metodologiile de reglementare a menținerii celor două categorii,
- dacă sunt persoane care se află într-o situație „comparabilă”, în funcție de factori precum natura muncii, condițiile de formare și condițiile de muncă.

Din momentul în care s-ar considera că situația acestor două categorii de cadre didactice este comparabilă, Curtea a subliniat că ar trebui să se examineze, în al doilea rând, dacă există un motiv obiectiv, în sensul clauzei 4 punctul 1 din acordul-cadru, care să poată justifica diferența de tratament care se manifestă îndeosebi prin nivelul de remunerare a acestora.

RO

The Court of Appeal overturned the sentence and sent the case for retrial to the first instance court because the latter did not take into account in its legal reasoning the verifications and arguments emphasized by the CJEU in the pronounced judgment, although in the action filed the plaintiff invoked discrimination from the perspective of the difference in treatment, which is manifested by the mentioned remuneration regime. The control court appreciates that, in the given hypothesis, the challenged sentence did not actually apply the material law norms invoked by the plaintiff, in a context in which it can be noted that the given solution did not evoke the merits of the judgment, and it is necessary to analyze the legality documents attacked by the applicant and from the perspective of the arguments and evaluations mentioned in the CJEU judgment in case C-644/19.

In this context, by reference to the concrete content of the CJEU Judgment in case C-644/19, it is necessary to verify by reference to the concrete situation of the applicant:

- if the teaching staff who have the capacity of doctoral supervisor and who have reached the legal retirement age are workers with an employment contract for an indefinite period, a context in which the methodologies for regulating the maintenance of the two categories will be compared,
- if there are people who are in a "comparable" situation, depending on factors such as the nature of work, training conditions and working conditions.

From the moment it would be considered that the situation of these two categories of teaching staff is comparable, the Court emphasized that it should be examined, secondly, if there is an objective reason, in the sense of clause 4 point 1 of the framework agreement, which can justify the difference in treatment that manifests itself especially through the level of their remuneration.

Curtea de Apel Alba Iulia, Sectia de contencios administrativ si fiscal,

Decizia nr. 224/24.02.2021

<https://www.rejust.ro/juris/74e8ge7e>

Asupra recursului de față:

1. Obiectul acțiunii și soluția instanței de fond

Prin acțiunea în contencios administrativ înregistrată pe rolul Tribunalului Sibiu sub dosar nr. #####/85/2016 reclamanta #####, în contradictoriu cu pârâții Universitatea „#####” Sibiu, #####, #####, #####, #####, #####, #####, #####, #####, #####, #####, a solicitat ca prin sentința ce se va pronunța:

I.- să se constate nulitatea absolută a următoarelor acte administrative emise de pârâtă:

- Art.2 din Hotărârea nr. 33/21 septembrie 2015 adoptată de pârâtă (prin Consiliului de Administrație);
  - Art.17 din Hotărârea nr.3655 din 28 septembrie 2015 a pârâtei (luată de Senat) prin care se menționează că adoptă "Metodologia privind aprobarea menținerii calității de titular a cadrelor didactice după împlinirea vârstei de 65 de ani" denumită Metodologie și Procedura Cod PO ULBS CDPI -101 ;
  - Art.21 din Hotărârea nr.3655 din 28 septembrie 2015 prin care pârâta (prin Senat) ia act că cererea sa nu are avizul Consiliului Facultăți și nici al Consiliului de Administrație și că nu se încadrează în Metodologia privind aprobarea menținerii calității de titular a cadrelor didactice după împlinirea vârstei de 65 de ani”aprobată în ședință adică „Metodologia... pct. 4.2 Procedura -Cod PO ULBS CDPI -101 pretins adoptată la 28 septembrie 2015,
- II. - să se constate nulitatea absolută a următoarelor acte emise de pârâtă:
- Hotărârea prin care specialitatea Științe ale educației a fost inclusă în mod arbitrar și nelegal în Departamentul de drept privat al Facultății de drept Sibiu;
  - Hotărârea nr.255/31.01.2014 având ca denumire „ Aprobarea "Sistemului integrat de 11 evaluare a performanțelor academice și științifice (SIEPAS)”;

III.- să se constate îndeplinirea cerințelor prevăzute de art.289 alin.6 din Legea nr. 1/2011 la nivelul Facultății de drept din cadrul universității pârâte, în privința calității reclamantei de cadru didactic titular, a îndeplinirii standardelor de performanță profesională și a existenței unui număr de 21 posturi didactice vacante;

IV. - să se constate dreptul reclamantei (și acelor cadre didactice titulare, care și față de care, sunt îndeplinite cerințele obiective stabilite prin lege) de a continua contractul de muncă încheiat în anul 1994 pe durată nedeterminată sub sancțiunea penalităților de întârziere sau a amenzii, prevăzute la art. 24 alin. (2) din Legea nr.554/2004;

V. - să se suspende efectele actelor indicate până la soluționarea acțiunii în anulare;

VI. pârâții să fie obligați în solidar la 35.000 Euro reprezentând despăgubiri cu titlu de - salarii convenite și neplătite pentru munca prestată și daune morale pentru faptele discriminatorii la care reclamanta a fost supusă, consecutiv încălcării legii comise de pârâți.

Prin încheierea din data de 07.04.2017 a Tribunalului Sibiu Secția a II-a Civilă, de Contencios Administrativ și Fiscal s-a dispus scoaterea de pe rol a dosarului nr. #####/85/2016 și înaintarea acestuia către Tribunalul #####, față de faptul că prin sentința nr.###/20.03.2017 Curtea de Apel ##### a admis cererea de strămutare formulată de reclamanta #####.

Prin sentința nr. #####/CAF/2017 pronunțată de Tribunalul ##### Secția a II-a Civilă, de Contencios Administrativ, Fiscal și de Insolvență a fost admisă excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtei ##### și, în consecință:

A fost respinsă acțiunea reclamantei ##### formulată în contradictoriu cu pârâta #####, citată la sediul Universității „#####” din Sibiu, B-dul #####, nr.10, ca introdusă împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă.

Au fost respinse excepțiile lipsei de interes a acțiunii reclamantei și a lipsei calității procesuale pasive a pârâților #####, #####, #####, #####, #####, #####, #####.

A fost respinsă acțiunea în contencios administrativ formulată de reclamanta ##### în contradictoriu cu pârâții Universitatea „#####” din Sibiu, #####, #####, #####, #####, #####, #####, #####, #####, #####. Fără cheltuieli de judecată.

2.Rekursul declarat în cauză

Împotriva sentinței nr.#####/CAF/2017 a declarat recurs reclamanta #####, solicitând admiterea recursului, casarea sentinței, rejudicând procesul în fond și să se admită acțiunea astfel cum a fost formulată.

Motivele de nelegalitate a sentinței instanței de fond sunt cele prevăzute de art.488 alin.1 punctele 4, 5, 6 și 8 din Codul de procedură civilă.

Cu privire la motivul prevăzut de art. 488 pct. 4 din Codul de procedură civilă constând în depășirea de către judecătorul cauzei a atribuțiilor puterii judecătorești.

Conform Legii nr. 554/2004, judecătorul investit cu o cerere a părții vătămate este ținut să declare legalitatea sau ilegalitatea actului administrativ atacat în cauză cu arătarea concretă a textului legii care fundamentează soluția .

În esență, judecătorul cauzei era chemat ca prin sentință să aplice, adică să dea efect dispozițiilor: art. 5 alin.1 din Legea nr.1/2011, art. 289 alin. 1, 3 și 5 și 6 din Legea nr.1/2011, art. 295 (1) din Legea nr. 1/2011 care se referă la obligația universităților de a respecta metodologia cadru emisă de CNATDCU, art. 137 alin.2, 3 din Legea nr. 1/2011 și art.138 alin. 1-6 din Legea nr. 1/2011, art.138. alin. 1-6 din Legea nr.1/2011, art. 118 alin.2 din Legea nr. 1/2011 și art.5, 6 și 7 din Codul Muncii care instituie interdicția oricărui tip de discriminare în învățământul superior și raportarea la lege cu precădere la art. 5 alin.4 din Codul Muncii a Metodologiei în litigiu care consacră o discriminare pe un criteriu socio-profesional, acela al deținerii calității de coordonator de doctorate, art.159 alin.1 Codul Muncii, art. 5, 6 , 7 din codul Muncii cu privire la principiul egalității de tratament față de toți salariații și angajatori, art.123 alin. 1, 2, 3, 4 din Legea nr.1/2011 care condiționează expres exercitarea autonomiei universitare de respectarea strictă a legii.

Față de incidența textelor din actele normative precizate, devin actuale considerentele Deciziei nr. ### din 8 iulie 2014 prin care Curtea Constituțională a statuat că "Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru juridic, stabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, de natură a preveni eventualele abuzuri și tergiversarea soluționării cauzelor deduse judecătii."

În speță, prin toate reglementările, legiuitorul nu a înțeles să restrângă cadrele didactice titulare ajunse la vârsta de 65 de ani accesul la activitatea (munca) didactică în învățământul universitar, dimpotrivă, a recunoscut exercitarea acestui drept cadrelor didactice titulare chiar pensionate, stabilind cazurile și criteriile obiective care oferă un climat de ordine indispensabil exercitării în condiții optime a acestor drepturi constituționale.

Textul art.289 din Legea nr.1/2011 astfel cum a fost modificat prin OUG nr.49/30 iunie 2014 nu condiționează menținerea contractului de muncă pe durată nedeterminată, de deținerea de către cadrul didactic ajuns la vârsta de 65 de ani, a calității de coordonator dc doctorat, legea așezând mai presus calitatea de specialist cu experiență profesională și performanțe academice ale titularului căruia Legea nr.1/2011 îi recunoaște un regim specific, de protecție după cum a constatat și Curtea Constituțională (Decizia nr.###/2013).

Judecătorul a fost investit cu cererea în anularea actelor administrative despre care a susținut că sunt contrare legii naționale întrucât instituie criterii neprevăzute și chiar interzise prin lege deoarece au ca efect discriminarea pe considerente socio-profesionale, condiționarea de voința unor persoane și deci anihilarea pe această bază a aplicării legii.

Judecătorul avea obligația să analizeze compatibilitatea sau incompatibilitatea respectivelor acte administrative cu legea respectiv cu textele redate mai sus in extenso.

În stabilirea acestei compatibilități și implicit a legalității, puterea judecătorească nu se poate subroga în atribuțiile puterii legislative sau ale puterii executive și nici în cele ale Curții Constituționale întrucât misiunea constituțională a instanțelor judecătorești este de a realiza justiția) adică de a soluționa, aplicând legea în litigiile dintre subiectele de drept cu privire la existența, întinderea și exercitarea drepturilor lor subiective.

În cauza de față, prevederile legale citate mai sus, inclusiv cele cuprinse în art.289 alin.6 din Legea nr. 1/2011 sunt clare și precise.

În atari condiții, judecătorul avea obligația să aplice legea și să respecte efectele opozabile ale deciziilor date de Curtea Constituțională, de ICCJ, de instanțele europene.

Concret, atribuțiile judecătorului constau în stabilirea compatibilității sau incompatibilității "metodologiei" cu prevederile art.289 alin. 6 din Legea nr. 1/2011 și cu precădere cu cele referitoare la interdicția instituirii unor criterii care nu se regăsesc în lege și care sunt discriminatorii.

Judecătorul era obligat să arate temeiurile de drept care permit ca o "metodologie" să se situeze deasupra întregii legislații naționale și europene, și să instituie un criteriu socio profesional cum este cel al calității de coordonator de doctorate, interzis prin lege și considerat discriminatoriu prin decizia Curții Constituționale (Cauza nr.397/2013).

În cazul în care, judecătorul considera că legea este neclară și imprecisă ori că nu este compatibilă cu principiile constituționale avea obligația să se adreseze Curții Constituționale unica autoritate de jurisdicție constituțională cu plenitudine de jurisdicție și competentă să prevină fie o practică neunitară, fie încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale și, in extremis, să evite nesocotirea deciziilor sale și ale instanțelor europene în privința garantării constituționale a drepturilor fundamentale.

În speță, judecătorul nu s-a încadrat în limitele puterii judecătorești și a procedat la interpretarea legii prin negarea efectelor acesteia nesocotind obligația stabilită prin art. 9 Cod civil, de a se abține de la o interpretare care are ca scop neaplicarea legii în cazul de dus judecătii.

După enunțarea expozeului pe 17 pagini, judecătorul a expus motivele pe care își întemeiază soluția începând cu pagina 18 a sentinței, dar depășirea atribuțiilor puterii judecătorești rezultă cu evidență din facturarea considerentelor care nu se referă la aplicarea dispozițiilor art.289 alin.6 din Legea nr. 1/2011 și nici la cele ale art. 5 alin. 1 care impun preemțiune acestei legi față de oricare act normativ și nici la cele ale art.123 care impun exercitarea autonomiei universitare în strictă conformitate cu legea".

Pe de altă parte, judecătorul a procedat la preluarea selective a unor părți din textele legii și la interpretări distorsionate ce contravin flagrant legislației naționale, europene și jurisprudenței tuturor instanțelor în materia protecției împotriva oricărui tip de discriminare la locul de muncă.

Judecătorul nu a ținut cont de obligația constituțională de a se supune legii, de a da efect art. 20 din Constituție conform căruia, dispozițiile privind drepturile și libertățile cetățenilor trebuie să fie interpretate în concordanță cu pactele și celelalte tratate la care România este parte.

Judecătorul nu s-a supus efectelor Deciziei nr.### din 23 iunie 2011 prin care Curtea Constituțională a statuat că „în interpretarea legii, instanțele judecătorești, între care și Înalta Curte de Casație și Justiție, trebuie să respecte cadrul constituțional, sancționarea depășirii/încălării acestuia revenind în exclusivitate Curții Constituționale.

În speța, judecătorul și-a depășii atribuțiile puterii judecătorești întrucât deși legea este clară și precisă, a recurs la o interpretare a legii naționale într-o manieră manifest arbitrară, iar a legislației europene într-un mod manifest eronat, ceea ce echivalează cu denegarea de dreptate sancționabilă după cum a statuat CEDO - ##### și alții vs. Montenegro; Andelkovic vs.Serbia și CJUE, C# #####, Comisia Europeană vs. Italia.

Judecătorul național a depășit atribuțiile puterii judecătorești întrucât s-a erijat în putere legiuitoare considerând că o metodologie este o lege și că instituirea prin această metodologie adoptată de intimată prin hotărâre, a condiționării calității socio profesionale de conducător de doctorate, pentru menținerea contractului de muncă pe durată nedeterminată, este justificată și pertinentă.

Pentru motivele arătate, solicită casarea sentinței întemeiat pe dispozițiile art. 488 pct.4 Cod procedură civilă.

II. Cu privire la motivul prevăzut de art. 488 pct. 5 din Codul de procedură civilă constând în încălcarea regulilor de procedură a căror nerespectare atrage sancțiunea nulității.

Caracterul specific al litigiului de drept administrativ a determinat legiitorul să stipuleze că reglementarea contenciosului administrativ are sediul în normele speciale ale Legii nr. 554/2004 care se completează cu prevederile Codului de procedură civilă, în măsura în care nu sunt incompatibile cu specificul raporturilor de contencios. În speță, toate înscrisurile s-au aflat la instituția intimată, iar despre existența și conținutul lor a luat cunoștință în cursul procesului, odată cu depunerea lor la dosarul cauzei, care s-a făcut „în rate” și la mai multe termene, obligația nefiind îndeplinită complet nici în prezent,

Așadar, anterior depunerii la dosar a acestor înscrisuri reclamanta nu a avut posibilitatea să propună probe.

Cu toate acestea, judecătorul cauzei a sancționat reclamanta cu decăderea din dreptul procesual de a propune proba cu interogatoriul intimaților, a apreciat că nu este util interogatoriul instituției (ULBS), a respins proba cu expertiza contabilă pentru stabilirea nivelului drepturilor salariale datorate de intimată pentru activitatea didactică prestată.

Măsura dispusă care se adaugă la altele luate de judecător evidențiază conduita parțială manifestă a judecătorului care în mai multe încheieri și-a exprimat preocuparea pentru drepturile intimaților, deși aceștia nu s-au prezentat la nici unul din termene.

Mai precis, respingerea încuviințării probelor propuse și decăderea reclamantei din dreptul de a cere administrarea lor, cu motivarea că nu le-ar fi propus prin cererea de chemare în judecată, deși necesitatea administrării probelor rezulta din dezbateri, consecutiv depunerii către instituția intimată la dosar a înscrisurilor, sunt măsuri care au creat convingerea cu privire la antepronunțarea soluției finale întrucât a fost pregătit un dezechilibru procesual prin avantajarea intimaților cu al cărui interes judecătorul cauzei s-a identificat în tot cursul procesului,

În acest context al parțialității manifeste, judecătorul a abandonat obligația prevăzută de art. 22 alin. (2) NCPC privind rolul și obligația acestuia de a depune toate diligentele în aflarea adevărului, a ignorat incidența art. 254 alin.6 din Codul de procedură civilă compatibile cu natura procesului întrucât a trecut sub tăcere contractele de muncă pe durată determinată încheiate cu reclamanta în anii universitari ##### și #####, depuse la dosar, din care rezultă scopul real urmărit de intimați, adică utilizarea abuzivă a acestor contracte pentru prestarea

acelorași activități didactice aferente postului didactic cu discipline permanente în statul de funcțiuni, dar cu stabilirea unui salariu inferior, de 400 lei /3 luni, comparativ cu nivelul salariului de 5000 lei convenit legal și alocat din bugetul statului la data aprobării Statului de funcțiuni, judecătorul decizând astfel contrar legii naționale, legislației și jurisprudenței UE și CEDO privitoare la interdicția discriminării la locul de muncă.

Așadar, judecata pe fond s-a făcut din ură personală și cu intenția vădită de a-i avantaja pe intimați, iar refuzul de a-i permite accesul efectiv la un proces echitabil în sensul art. 6 paragraf 1 din Convenție, a fost premeditat de către judecătorul cauzei pentru a pronunța soluția de respingere a acțiunii.

În plan procedural, garanțiile articolului 6 paragraf 1 din Convenție se referă la administrarea probelor întrucât permit efectiv părții să conteste argumentele și probele produse de partea adversă și judecătorului să examineze, toate aceste argumente și probe pentru a putea să motiveze hotărârea în fapt și în drept în condițiile derulării unei proceduri care trebuie să fie, în ansamblul său, echitabilă (CEDO, ##### Ruiz vs. Espagna).

În atari condiții, sentința pronunțată creează suspiciuni rezonabile în privința independenței judecătorului configurând ideea că acesta a acceptat și a dat curs unor intervenții nelegale cu privire la derularea procesului și la metode de obstaculare a exercitării dreptului de acces efectiv la un proces și la soluționarea procesului de către un judecător imparțial, aspecte care evidențiază o soluție de atestare a legalității tratamentului degradant aplicat reclamantei contrar cerințelor înscrise de art. 3 și 14 din CEDO.

Motivele arătate impun nulitatea sentinței în sensul art.488 pct. 5 Cod pr civilă.

III. Cu privire la motivele prevăzute de art. 488 pct.6 Cod pr.civilă constând în expunerea de motive contradictorii, neexpunerea motivelor pe care se întemeiază soluția sau expunerea unor motive străine de natura cauzei.

Judecătorul nu a arătat motivele de compatibilitate sau de incompatibilitate cu legea națională și nici cele privind lipsa de previzibilitate a textului "metodologiei" despre care a luat la cunoștință că a fost adoptată în aceeași ședință în care intimații au decis că cererea reclamantei nu se încadrează în această metodologie.

Judecătorul a copiat din sentința dată de litigiul de muncă motive care nu au legătură cu cererile reclamantei. Astfel, în prezenta cauză nu a cerut să-i fie menținut contractul de muncă ci, a invocat caracterul nelegal al actelor administrative adoptate.

Judecătorul nu a arătat textul legii care instituie condiția deținerii calității de conducător de doctorat și care face actele administrative atacate conforme cu respectivul text al legii.

Judecătorul a manifestat parțialitate inadmisibilă când a motivat, contrar realității rezultă din toate actele dosarului, că nu există exces de putere întrucât "metodologia" ar fi fost doar avizată de Consiliul de administrație și că ar fi fost adoptată de Senat.

Judecătorul nu arată probele din care rezultă că însuși intimații au recunoscut că au inițiat și pregătit metodologia, că această metodologie a fost supusă votului în aceeași ședință în care doar intimații ##### #####, ##### #####, ##### Ioan, ##### ##### și ##### ##### au considerat că membrii Senatului ar fi votat o hotărâre cu privire la cererea reclamantei.

Judecătorul cauzei nu a arătat motivele care conferă legalitatea măsurii încetării contractului de muncă pe durată nedeterminată, urmată de încheierea contractului pe durată determinată și stabilirea pentru aceeași muncă a unui salariu mult inferior - de 400 lei/trei luni- comparativ cu dreptul la 5000 de lei/lunar și nici dacă o astfel de măsură afectează demnitatea umană protejată prin art. 1 alin. 3 ca și dreptul la un proces echitabil înscris în art. 21 alin. 3 din Constituție.

Concret, în toată pagina 20 a sentinței, judecătorul cauzei a plagiat motivele din sentința dată de alți judecători într-un alt proces pretinzând (la fel ca afirmația contrară realității făcută de judecătorul din litigiul de muncă) că și în acest proces reclamanta ar fi interpretat legea în sensul consacării legale a dreptului de a fi menținută în funcție și după împlinirea vârstei de 65 de ani fără nici o condiție.

Preluând această motivare privind inexistența vreunei discriminări, judecătorul expune motive străine de natura pricinii și se pronunță cu privire la aspecte cu care nu a fost investit, dar nu se conformează legii și nu efectuează un veritabil control in concreto și o analiză a elementelor furnizate în proces și nici nu arată motivele pentru care art.289 alin. 6 din Legea nr. 1/2011 nu produce efecte deși sunt întrunite condițiile prevăzute și

anume: existența posturilor didactice vacante neacoperite de cadrele didactice titulare; calitatea reclamantei de cadru didactic titular; îndeplinirea standardelor de performanță academică.

Judecătorul, deși enunță art.6 alin.1 și art.25 din Directiva 2000/78/CE nu arară legea statului român care prevede un tratament diferențiat pe motive de vârstă și nici nu a descris impedimentul legal în respectarea legislației naționale civile, de dreptul muncii și penale care interzic sub sancțiunile civile și penale orice tip de discriminare.

Judecătorul motivează redând corect textul de lege dar în contradictoriu cu toate celelalte motive ale sentinței prin care apără ca fiind legale actele administrative și fără să fi fost investit cu o cerere privind existența vreunei discriminări prin art.289 alin.1, astfel:

” Or, în dreptul național, art.289 alin. 1 din Legea nr.1/2011 nu instituie nici o diferență pe motiv de sex, prevăzând că vârsta de 65 de ani pentru pensionarea tuturor cadrelor didactice, fără nici o discriminare pe considerente arbitrare”.

Paginile 1-10 ale sentinței conțin expozeul care nu este o motivare în sensul cerut de lege. Începând cu pagina 10 și până la pagina 14 judecătorul cauzei a preluat tale quale fie susținerile intimațiilor fie motivele formulate de o altă instanță într-un alt proces finalizat cu Decizia nr. ###/23 iunie 2016.

Aceste motive sunt străine cauzei de față prin care judecătorul a fost investit cu acțiunea în anularea actelor administrative fie pentru inexistența lor fizică fie pentru contrarietatea și incompatibilitatea lor cu legea națională.

Așadar, judecătorul cauzei de față a plagiat motivele expuse de alt judecător în alta cauză, astfel că ele nu reprezintă convingerea sa, nici preocuparea și străduința de a afla adevărul.

Judecătorul cauzei nu arată motivele pentru care nu a dat efect dispozițiilor art. 137 alin.2, 3 din Legea nr. 1/2011 și art.138 alin. 1-6 din Legea nr. 1/2011 care se referă la obligația de a fi respectată concordanța între un program de studii (în speță : științe juridice- licență) și profilul calificării (jurist) și raportarea acestei obligații la fapta de fraudare a legii și a hotărârii guvernului prin includerea în Facultatea de drept a programului Științele educației deși este destinat pedagogiei preșcolare, străină de specialitatea și profilul unei facultăți de drept și inclus prin lege într-o altă specialitate întrucât studenții facultății de drept nu obțin calificarea de pedagogi (la învățământul preșcolar)

Judecătorul cauzei nu a arătat motivele pentru care intimații au atestat adoptarea actelor administrative de către Senat, deși membrii senatului nu au votat aceste acte.

Nu a expus motivele pentru care a înlăturat procesele verbale din ședințele consiliului facultății și ale Senatului din care rezultă în mod expres și detaliat că singurii care au inițiat și susținut că ar exista condiția calității de coordonator de doctorat ori că cererea reclamantei nu ar avea avize și nu s-ar încadra în „metodologi” sunt intimații ##### (proces verbal al ședinței consiliului facultății și al consiliului de administrație al instituției intime), Ilie ##### și ##### (procesul verbal al Senatului), #####, ##### (proces verbal al ședinței Consiliului de administrație al instituției intime) ##### participanta în ședința Senatului și semnatara "pentru legalitate" a deciziei de încetare a contractului de muncă pe durată nedeterminată, act subsecvent hotărârilor atacate pentru nelegalitate.

Judecătorul motivează totalmente străin de natura pricinii de față că nu s-au administrat dovezi care să probeze iminența producerii pagubei invocate și că aș fi avut posibilitatea solicitării daunelor în cadrul procesului de dreptul muncii.

Or, o astfel de susținere contravine obligației de cunoaștere a legii și de a descifra distincția între momentul la care devine actual dreptul la despăgubiri într-un proces de contencios administrativ având ca teme Legea nr.554/2004 și condițiile în care se pot solicita despăgubiri în cazul încetării contractului de muncă pe baza unui act administrativ față de care instanța de dreptul muncii a refuzat (nelegal) să primească și să invoce din oficiu nelegalitatea obligând reclamanta la declanșarea procesului de față.

Judecătorul a refuzat să respecte obligația de a arăta motivele pentru că a înlăturat incidența dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 554/2004 și prin denegare de dreptate a susținut că cererea de despăgubiri nu poate fi cerută într-un litigiu de drept administrativ .

Judecătorul nu a arătat motivele care justifică adoptarea unei "proceduri" oculte netransparente de tratare a cererii reclamantei, declararea ca adoptată a unei hotărâri cu privire la cererea reclamantei dc către senat deși nu a fost votată de către membrii senatului precum și imposibilitatea reclamantei de a se conforma unor cerințe stabilite în ședința în care s-a analizat cererea.

Judecătorul nu a analizat incidența și efectele prevederilor art. 118 alin.2 din Legea nr. 1/2011 și ale art.5, 6 și 7 din Codul Muncii care instituie interdicția oricărui tip de discriminare în învățământul superior și să raporteze aceste norme la actul administrativ și la metodologia care consacră o discriminare pe un criteriu socio-profesional, acela al deținerii calității de coordonator de doctorate.

Cu alte cuvinte, judecătorul nu s-a pronunțat deși era obligat cu privire la diferența de tratament care nu se fundamentează pe criterii obiective rezultate din legislația națională ci pe scopul de a oculta fapte și mecanisme ilicite din care unele datorită gravității lor, fac obiect de incriminare penală.

În același timp cu intenția de a prejudicia reclamanta, judecătorul motivează că intimata ##### nu a participat la emiterea actelor fără a arăta însă de unde are această informație, în condițiile în care, a respins cererea de luare a interogatoriului) iar alte dovezi nu s-au depus la dosarul pauzei în afara deciziei care au fost emise pe baza actelor nelegale astfel cum rezultă din procesele verbale de ședințe ale CA, Senat și Consiliul facultății.

Contrar obligației de a arăta motivele pentru care înlătură susținerile reclamantei, judecătorul cauzei s-a mărginit să nege existența unei vătămări pe care reclamanta a suferit-o consecutiv actelor administrative atacate și tratamentul discriminatoriu aplicat reclamantei.

Astfel, pentru a nega vătămarea, judecătorul cauzei a trecut sub tăcere contractele de muncă încheiate de instituția intimată și de intimatul reprezentant al acesteia pe durată determinată, depuse la dosar din care rezultă că au ca obiect prestarea acelorași activități didactice aferente postului ce figurează în Stalul de funcții dar salariul este de 400 de lei în condițiile în care legea obligă la plata salariului aferent funcției didactice de 5000 lei lunar.

Așadar, judecătorul nu a analizat aceste probe și nu s-a pronunțat asupra tratamentului mai puțin favorabil care i-a fost aplicat în privința drepturilor nepatrimoniale, a intereselor legitime și a drepturilor patrimoniale salariale pentru același activități didactice prestate în baza unui contract de muncă pe durată determinată stabilite la un nivel degradant, comparativ cu drepturile recunoscute persoanelor care prestează aceste activități didactice în baza unui contract de muncă pe durată nedeterminată.

Pentru motivele arătate, solicită casarea sentinței conform art.488 pct.6 din Codul de procedură civilă.

IV. Cu privire la motivul prevăzut de art. 488 pct.8 din Codul de procedură civilă constând în încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material.

Judecătorul cauzei a încălcat dispozițiile Legii nr. 1/2011 susținând că principiul autonomiei universitare ar conferi unităților de învățământ superior libera apreciere a oportunității menținerii în activitate a cadrelor didactice care au împlinit vârsta de pensionare.

Aprecierea dovedește maniera halucinantă prin care judecătorul face afirmații contrare realității într-o sentință judecătorească pentru ca pe baza acestor afirmații contrare realității să poată constata legalitatea actelor administrative.

Rezultă că judecătorul cauzei se abate impardonabil de la lege motivând contrar realității că legea ar conferi universităților "liberă apreciere" deși legea impune repetat respectarea strictă a legii.

Este evident că judecătorul cauzei a încălcat toate dispozițiile de drept material incidente în materia interdicției discriminării la locul de muncă. Aceste norme au fost enunțate mai sus în prezenta.

Judecătorul cauzei refuză să citească dispozițiile Legii nr. 1/2011 care interzic abateri de la profilul facultății și să constate că în hotărârea guvernului nu este inclusă specialitatea Științele educației în Științe juridice deoarece

este cel puțin contrar logicii ca absolvenții facultății de drept să aibă calificarea de pedagogi la învățământul preșcolar.

Nici dispozițiile Legii nr.1/2011 privind standardele academice nu au fost respectate de judecător, astfel cum se prevăd și cum reclamanta le-a descris mai sus.

Pentru motivele prevăzute de art. 488 pct. 8 Cod procedură civilă solicită casarea sentinței.

3. Poziția intimaiților

Intimata pârâtă Universitatea "#####" din Sibiu a formulat întâmpinare, solicitând respingerea recursului ca nefondat și menținerea sentinței instanței de fond ca legală și temeinică.

Intimatul pârât ##### a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea acțiunii.

4. În probațiune, instanța de recurs a încuviințat proba cu înscrisurile depuse de părți în susținerea criticilor și apărărilor.

Pe parcursul soluționării recursului, reclamanta recurenta a formulat cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare în legătură cu interpretarea dispozițiilor art. Art. 1, 2 alin. 2 litera b și 3 din Directiva 2000/78, Clauza 4 din Acordul Cadru cu privire la munca pe perioada determinată, încheiat între CES-UNICE-CEEP, pus în aplicare prin Directiva 1999/70/CE a Consiliului din 28.06.1999.

Instanța de recurs a sesizat CJUE și a adresat următoarele întrebări:

Art. 1, 2 alin. 2 litera b și 3 din Directiva 2000/78, Clauza 4 din Acordul Cadru cu privire la munca pe perioada determinată, încheiat între CES-UNICE-CEEP, pus în aplicare prin Directiva 1999/70/CE a Consiliului din 28.06.1999, trebuie interpretate în sensul că o măsură precum cea din litigiul principal, care permite angajatorului să prevadă că persoanele care au împlinit vârsta de 65 ani pot fi menținute în funcție ca titulari cu respectarea drepturilor deținute anterior de pensionare, doar dacă au calitatea de conducător de doctorat, dezavantajând celelalte persoane, aflate în aceeași situație, care ar avea această vocație în condițiile în care ar exista posturi vacante și ar îndeplini cerințele privind performanța profesională, iar persoanelor care nu au calitatea de conducători de doctorat să le impună pentru aceeași activitate universitară contracte de muncă cu perioadă determinată, încheiate succesiv, cu sistem de salarizare în regim "plata cu ora", inferior celui acordat cadrului universitar titular, constituie discriminare în sensul acestor dispoziții?

Aplicarea prioritara a dreptului Uniunii (principiul supremației dreptului european) se poate interpreta în sensul că permite instanței naționale să înlăture aplicarea unei decizii definitive a judecătorului național în care s-a stabilit că în situația de fapt expusă s-a respectat Directiva 2000/78/CE și nu există discriminare?

5. Soluția instanței de recurs

Potrivit art. 488 alin 1 din Codul de procedură civilă, casarea unor hotărâri se poate cere numai pentru motivele de nelegalitate enumerate în mod limitativ la pct. 1-8, iar recurenta a înțeles să invoce și motivul prevăzut de art. 488 alin. 1 pct. 8 din Codul de procedură civilă 2010, respectiv când hotărârea a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material.

După cum lesne se poate constata, fiind vorba despre norme de drept material, este exclusă posibilitatea ca în cadrul acestui motiv să fie invocate încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de procedură sau să se discute despre aspecte de temeinicie sau de probațiune.

Pe de altă parte, încălcarea normelor de drept material se poate face prin aplicarea unui text de lege străin situației de fapt, extinderea normei juridice dincolo de ipotezele la care se aplică sau restrângerea nejustificată a aplicării prevederilor legale, violarea unor principii generale de drept.

Textul se referă fie la nesocotirea unei norme de drept material, care trebuie să fie în vigoare la momentul judecării, fie la interpretarea ei eronată, în sensul că instanța a dat o greșită interpretare a acesteia sau faptele au fost reținute greșit în raport de exigențele textului de lege. Tot în acest motiv de nelegalitate poate fi încadrată și ignorarea unei norme legale incidente în cauză, aplicarea unei norme generale, deși se impunea aplicarea unei norme speciale sau invers.

În speță se pune în discuție modalitatea de aplicare a prevederilor incidente menționate de recurentă în cererea de chemare în judecată și reluate în cererea de recurs.

În opinia Curții, este fondat motivul de nelegalitate prevăzut de art. 488 alin. 8 Cod de procedură civilă, pentru următoarele considerente:

Prin sentința nr. #####/CAF/2017, Tribunalul ##### a respins acțiunea formulată de reclamanta ##### și a reținut că metodologia adoptată reprezintă o propunere a unei strategii a universității pe termen mediu, respectiv menținerea, pe baza motivelor prezentate în preambulul metodologiei, a calității de titular după împlinirea vârstei de 65 de ani doar pentru profesorii universitari conducători de doctorat, care îndeplinesc criteriile SIEPAS pe ultimii trei ani anterior evaluării.

În opinia instanței de fond, avizarea „Metodologiei privind aprobarea menținerii calității de titular a cadrelor didactice după împlinirea vârstei de 65 de ani ” și înaintarea acesteia Senatului universității pentru a decide aprobarea în acea formă sau cu modificări s-a realizat în limita atribuțiilor conferite de Carta ULBS, chiar art.213 alin.13 lit. f din Legea nr.1/2011 prevăzând că Consiliul de Administrație „f) propune senatului universitar strategii ale universității pe termen lung și mediu și politici pe domenii de interes ale universității.”

În consecință, nu poate fi vorba despre un „exces de putere” pe care Consiliul de Administrație al ULBS l-ar fi comis la adoptarea art.2 din Hotărârea nr.33/2015 deoarece art.289 alin.6 din Legea nr. 1/2011 stabilește competența exclusivă a senatelor universităților (de stat sau private) ca organe cu putere de decizie, #####, ci doar a dispus transmiterea unei Metodologii cu privire la care Senatul avea dreptul să decidă în orice fel.

S-a subliniat că instanța nu poate împărtăși modul de interpretare a disp. art. 289 alin.6 din Legea nr. 1/2011 prezentat de reclamantă și anume, consacrarea legală a dreptului de a fi menținută în funcție și după împlinirea vârstei de 65 de ani, fără nicio altă condiție. Astfel, textul legal invocat de reclamantă are următorul conținut : „(6) Prin excepție de la prevederile alin. (1), în cazul în care instituțiile de învățământ superior nu pot acoperi normele cu titulari, pot hotărî menținerea calității de titular în învățământ și/sau în cercetare, cu toate drepturile și obligațiile ce decurg din această calitate, pe baza evaluării anuale a performanțelor academice, după o metodologie stabilită de senatul universitar.”

S-a subliniat că legea nu reglementează un drept al cadrelor didactice de a fi menținute automat ca titulare după împlinirea vârstei de pensionare de 65 de ani, ci este prevăzută posibilitatea de a le fi menținută această calitate, dacă Senatele decid astfel pe baza metodologiei pe care și-a elaborate-o fiecare instituție de învățământ superior. În consecință, pârâta ULBS nu avea obligația menținerii în funcție a cadrului didactic titular care a împlinit vârsta de 65 de ani, în condițiile în care acestuia nu-i este recunoscut un drept în acest sens, ci doar o vocație, astfel că pârâta ULBS a hotărât, în contextul menționat în preambulul hotărârii, ca menținerea calității de titular după împlinirea vârstei de 65 de ani să se facă doar pentru profesorii universitari conducători de doctorat, care îndeplinesc criteriile SIEPAS pe ultimii trei ani anterior evaluării.

S-a mai reținut că actul administrativ nu produce nicio discriminare, astfel cum este definită de art.14 din CEDO și art.2 alin. 1 și 3 din OG nr. 137/2000, în condițiile în care reglementarea respectivă se aplică tuturor celor aflați în situația prevăzută în ipoteza normei în discuție și anume, cadre didactice care au împlinit vârsta de 65 de ani, iar criteriile avute în vedere sunt justificate obiectiv de un scop legitim: „ creșterea îngrijorătoare a numărului posturilor didactice de profesori și conferențieri, versus numărul de posturi didactice de lector și asistent, ceea ce conduce la adoptarea unei politici de limitare a numărului mare de posturi de profesori/conferențieri și transformarea lor în posturi de asistent/lector pentru titularizare; pentru asigurarea unui echilibru financiar între sustenabilitatea și dezvoltarea universității pe termen scurt și mediu se impun măsuri urgente privind restructurarea cheltuielilor universității prin asigurarea unui echilibru între cheltuielile de personal și cheltuielile de funcționare și dezvoltare.”

De asemenea, Directiva 2000/78/CE, la articolul 25, prevede că interzicerea discriminărilor pe criterii de vârstă constituie un element esențial pentru atingerea obiectivelor stabilite în liniile directoare privind ocuparea forței de muncă și încurajarea diversității la încadrarea în muncă.

Potrivit art. 6 alin. 1 din această directivă : „Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 2 alineatul (2), statele membre pot prevedea că un tratament diferențiat pe motive de vârstă nu constituie o discriminare atunci când este justificat în mod obiectiv și rezonabil, în cadrul dreptului național de un obiectiv legitim, în special de obiective legitime de politică a ocupării forței de muncă, a pieței muncii și a formării profesionale, iar mijloacele de realizare a acestui obiectiv sunt corespunzătoare și necesare.”

A reținut instanța de fond că în dreptul național, art. 289 alin.1 din Legea nr.1/2011 nu instituie nicio diferență de tratament pe motiv de sex , prevăzând vârsta de 65 de ani pentru pensionarea tuturor cadrelor didactice, fără nicio discriminare pe considerente arbitrare.

Observă, instanța de control că dezlegările instanței de fond au vizat existența discriminării doar din perspectiva art.14 din CEDO și art.2 alin. 1 și 3 din OG nr. 137/2000, deși reclamanta a invocat în acțiune: ”Starea de fapt evidențiază că începând cu 30 iunie 2014, dreptul la continuarea activității și după împlinirea vârstei de 65 de ani este recunoscut cadrului didactic universitar titular (adică celui care are încheiat contractul de muncă pe durată nedeterminată).

Sub acest aspect, legea nu mai discriminează în sensul că nu a mai dat relevanță statutului de profesor universitar și nici statutului de conducător de doctorat.”

”Sub acest aspect, devine relevant scopul urmărit de pârâți de a o discrimina pe reclamantă prin stabilirea unui salariu de 400 lei pentru activitățile didactice prestate aferente unei norme comparativ cu salariile stabilite în favoarea altor cadre didactice asociate sau pedagogi care nu au nici vechimea nici calitatea de titulari și nici un număr de studenți proprii.”

”Caracterul discriminatoriu al măsurilor este dovedit prin Contractul având ca obiect aceeași activitate didactică universitară aferentă anului ##### dar nivelul salariului este stabilit prin încălcarea legii la 400; adică sub cel convenit chiar și pentru o muncă necalificată.

Discriminarea constă în refuzul de a da efect legii privind menținerea contractului de muncă al reclamantei sub cuvânt că nu este conducător de doctorat ori că nu a obținut avizul din partea consiliului facultății sau al consiliului de administrație, aceste criterii și unele (calitatea de profesor sau de conducător de doctorat) arătate ca fiind discriminatorii.

Discriminarea constă și în trecerea de la un contract de muncă pe durată nedeterminată la un contract de muncă pe durată determinată având ca efect pierderea unor nepatrimoniale câștigate pe căi legale și prin eforturi profesionale considerabile.”

”In privința dovezii tratamentului discriminatoriu solicită instanței să aibă în vedere că în materie, acțiunile, operațiunile, actele administrative sunt inițiate și efectuate de către conținutul acestora relevă fapte grave ilicite direcționate spre a împiedica exercitarea unui drept de către subsemnata, constând în ticluri de acte false și în folosirea unor criterii prohibite de legislația Uniunii Europene, de Convenția europeană, de legislația românească, de jurisprudența CEDO, CJUE și națională”

Or, prin Decizia CJUE C-644/19, având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Curtea de Apel ##### (România), prin decizia primită de Curte la 28 august 2019, Curtea a declarat:

1) Articolele 1 și 2 din Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă trebuie interpretate în sensul că nu se aplică unei reglementări naționale în temeiul căreia, între cadrele didactice ale unei instituții universitare care continuă să își exercite profesia după împlinirea vârstei legale de pensionare, doar cadrele didactice care au calitatea de conducător de doctorat își pot menține statutul de cadru didactic titular, în timp ce cadrele didactice care nu au calitatea de conducător de doctorat nu pot încheia cu această instituție decât contracte de muncă pe durată determinată, care au un regim de remunerare inferioră celei acordate cadrelor didactice titulare.

2) Clauza 4 punctul 1 din Acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată, încheiat la 18 martie 1999, cuprins în anexa la Directiva 1999/70/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 privind Acordul-cadru cu privire la

munca pe durată determinată, încheiat între CES, UNICE și CEEP, trebuie interpretată în sensul că se opune aplicării unei reglementări naționale în temeiul căreia, între cadrele didactice ale unei instituții universitare care continuă să își exercite profesia după împlinirea vârstei legale de pensionare, doar cadrele didactice care au calitatea de conducător de doctorat își pot menține statutul de cadru didactic titular, în timp ce cadrele didactice care nu au calitatea de conducător de doctorat nu pot încheia cu această instituție decât contracte de muncă pe durată determinată, care au un regim de remunerare inferioră celei acordate cadrelor didactice titulare, în măsura în care prima categorie de cadre didactice este compusă de lucrători pe durată nedeterminată comparabili cu cei din a doua categorie, iar diferența de tratament, care se manifestă îndeosebi prin regimul de remunerare menționat, nu este justificată de un motiv obiectiv, aspecte a căror verificare este de competența instanței de trimitere

Așa fiind, din perspectiva instanței comunitare, este necesar ca instanța de trimitere să efectueze verificări ce vizează situația de fapt și să raporteze la obiectul acțiunii formulate prevederile clauzei 4 punctul 1 din Acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată, încheiat la 18 martie 1999, cuprins în anexa la Directiva 1999/70/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 privind Acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată, încheiat între CES, UNICE și CEEP, având în vedere că dezlegările instanței de fond au vizat existența discriminării doar din perspectiva art.14 din CEDO și art.2 alin. 1 și 3 din OG nr. 137/2000. De asemenea, instanța de fond a reținut că în ce privește petitele III, IV și VI, acestea fiind accesorii petitului I, față de soluția de respingere a solicitării principale, aceeași soluție se impune și pentru cererile accesorii.

În acest context, prin raportare la conținutul concret al Deciziei CJUE C-644/19 este necesar să se verifice prin raportare la situația concretă a reclamantei:

-dacă cadrele didactice care au calitatea de conducător de doctorat și care au împlinit vârsta legală de pensionare sunt lucrători cu contract de muncă pe durată nedeterminată, context în care se vor compara metodologiile de reglementare a menținerii celor două categorii,

- dacă sunt persoane care se află într-o situație „comparabilă”, în funcție de factori precum natura muncii, condițiile de formare și condițiile de muncă.

Din momentul în care s-ar considera că situația acestor două categorii de cadre didactice este comparabilă, Curtea a subliniat că ar trebui să se examineze, în al doilea rând, dacă există un motiv obiectiv, în sensul clauzei 4 punctul 1 din acordul-cadru, care să poată justifica diferența de tratament care se manifestă îndeosebi prin nivelul de remunerare a acestora.

S-a statuat prin decizia CJUE că ”revine instanței de trimitere, care este singura competentă să aprecieze situația de fapt, sarcina de a stabili dacă FT, atunci când era angajată de Universitate în cadrul unei serii de contracte de muncă pe durată determinată, se afla într-o situație comparabilă cu cea a cadrelor didactice care au calitatea de conducător de doctorat, angajate pe durată nedeterminată de același angajator după ce au împlinit deopotrivă vârsta legală de pensionare”(..) ”ar trebui în special să se verifice dacă faptul că aceste din urmă cadre didactice au calitatea de conducător de doctorat presupune ca natura activității lor, precum și condițiile de formare ale acestora să fie diferite de cele ale unui cadru didactic precum FT”.

Curtea de apel constată că instanța de fond nu a avut în vedere în raționamentul său juridic verificările și argumente subliniate de CJUE în Decizia de mai sus, deși în acțiunea formulată reclamanta a invocat discriminarea și din perspectiva diferenței de tratament, care se manifestă prin regimul de remunerare menționat, context în care, pentru o efectivă evocare a fondului cauzei se impune casarea în parte a sentinței și trimiterea cauzei spre rejudecare instanței de fond.

Instanța de control apreciază că, în ipoteza dată, prin sentința atacată nu s-a realizat în concret aplicarea normelor de drept material invocate de reclamantă, context în care se poate reține că prin soluția dată nu s-a evocat fondul dedus judecării.

Curtea subliniază că recursul reprezintă calea extraordinară de atac prin intermediul căreia părțile interesate sau procurorul pot solicita instanței de control judiciar, în condițiile și pentru motivele expres și limitativ prevăzute de lege, reformarea hotărârii pronunțată de către instanța de fond sau de instanța de apel în anumite cazuri prevăzute de lege.

Recursul este conceput ca un ultim nivel de jurisdicție în care părțile în litigiu își pot apăra drepturile lor subiective, înlăturând efectele hotărârilor pronunțate în condițiile celor 8 cazuri de nelegalitate prevăzute de art. 488 din Codul de procedură civilă.

Conform prevederilor legale în vigoare, recursul nu presupune examinarea cauzei sub toate aspectele, ci numai controlul legalității hotărârii atacate, respectiv al concordanței acesteia cu dispozițiile legii materiale și procesuale aplicabile, fără a se putea produce probe noi, cu excepția înscrisurilor. Întrucât recursul este o cale de atac nedevolutivă care nu provoacă o nouă judecată în fond a cauzei, apreciind că prin sentința atacată nu s-a evocat fondul cauzei, Curtea constă că este necesar a se analiza legalitatea actelor atacate de reclamanta și din perspectiva argumentelor și evaluărilor menționate în Decizia CJUE C-644/19, motiv pentru care, în baza art. 498 Cod de procedură civilă, se va admite recursul declarat de recurenta, se va casa în parte sentința atacată și se va trimite cauza spre rejudecare Tribunalului #####.

Se vor menține prevederile din sentința de casare privind excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtei #####, excepția lipsei de interes a acțiunii reclamantei și a lipsei calității procesuale pasive a pârâților #####, #####, #####, #####, #####, #####, #####, #####, #####.

Față de soluția preconizată mai sus, care presupune rejudecarea cauzei pe fond, instanța de control nu va mai analiza restul motivelor de nelegalitate invocate de recurentă prin recurs, urmând ca aceste critici să fie avute în vedere de instanța de fond la rejudecare.

Cererea recurentei de trimitere a cauzei altei instanțe decât cea care a soluționat efectiv fondul cauzei, ulterior strămutării, nu poate fi primită față de prevederile art. 498 alin. 2 Cod de procedură civilă, în cauză nefiind supuse discuției critici care să vizeze competența instanței de fond.